

РЕШЕНИЕ НА ОБЩИЯ СЪД (първи състав)

13 юли 2011 година*

По дело T-39/07

Eni SpA, установено в Рим (Италия), за което се явяват адв. G. M. Roberti и адв. I. Perego, avocats,

жалбоподател,

срещу

Европейска комисия, за която се явяват г-н V. Di Bucci, г-н G. Conte и г-н V. Bottka, в качеството на представители,

ответник,

с предмет искане за отмяна на Решение С (2006) 5700 окончателен на Комисията от 29 ноември 2006 г. относно производство по прилагане на член 81 ЕО и член 53 от Споразумението за ЕИП (дело СОМР/Е/38.638 — Бутадиенов каучук и стирен-бутадиенов каучук, получен чрез емулсионна полимеризация) в частта

* Език на производството: италиански.

относно Eni SpA или при условията на евентуалност отмяна или намаляване на размера на глобата, наложена на Eni,

ОБЩИЯТ СЪД (първи състав),

състоящ се от: г-н F. Dehousse (докладчик), изпълняващ функцията на председател, г-жа I. Wiszniewska-Białecka и г-н N. Wahl, съдии,

секретар: г-жа K. Rocheć, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 12 октомври 2009 г.,

постанови настоящото

Решение

Обстоятелства, предхождащи спора

- ¹ С Решение С(2006) 5700 окончателен от 29 ноември 2006 г. (дело СОМР/Ф/38.638 — Бутадиенов каучук и стирен-бутадиенов каучук, получен чрез емулсионна полимеризация, наричано по-нататък „обжалваното решение“) Комисията на

Европейските общности установява, че няколко предприятия са нарушили член 81, параграф 1 ЕО и член 53 от Споразумението за Европейското икономическо пространство (ЕИП), като са участвали в картел на пазара на горепосочените продукти.

2 Адресати на обжалваното решение са следните предприятия:

- Bayer AG, установено в Лeverкузен (Германия),
- The Dow Chemical Company, установено в Midland, Мичиган (Съединени американски щати) (наричано по-нататък „Dow Chemical“),
- Dow Deutschland Inc., установено в Schwalbach (Германия),
- Dow Deutschland Anlagengesellschaft mbH (по-рано Dow Deutschland GmbH & Co. OHG), установено в Schwalbach,
- Dow Europe, установено в Horgen (Швейцария),
- Eni SpA, установено в Рим (Италия),
- Polimeri Europa SpA, установено в Brindisi (Италия) (наричано по-нататък „Polimeri“),
- Shell Petroleum NV, установено в Хага (Нидерландия),

- Shell Nederland BV, установено в Хага,

- Shell Nederland Chemie BV, установено в Ротердам (Нидерландия),

- Unipetrol a.s., установено в Прага (Чешка република),

- Kaučuk a.s., установено в Kralupy nad Vltavou (Чешка република),

- Trade-Stomil sp. z o.o., установено в Лодз (Полша) (наричано по-нататък „Stomil“).

- 3 Dow Deutschland, Dow Deutschland Anlagengesellschaft и Dow Europe се контролират изцяло, пряко или косвено, от Dow Chemical (наричани по-нататък общо „Dow“) (съображения 16—21 от обжалваното решение).

- 4 Дейността на Eni във връзка с разглежданите продукти се осъществява първоначално от EniChem Elastomeri Srl, което Eni контролира косвено чрез дъщерното си дружество EniChem SpA (наричано по-нататък „EniChem SpA“). На 1 ноември 1997 г. EniChem Elastomeri се влива в EniChem SpA. Eni контролира 99,97% от EniChem SpA. На 1 януари 2002 г. EniChem SpA прехвърля стратегическата си химическа дейност (включително тази, свързана с бутадиенов каучук и стирен-бутадиенов каучук, получен чрез емулсионна полимеризация) на дъщерното си дружество Polimeri, което притежава изцяло. Eni контролира пряко и изцяло Polimeri, считано от 21 октомври 2002 г. Считано от 1 май 2003 г., EniChem SpA променя наименованието си на Syndial SpA (съображения 26—32 от обжалваното решение). В обжалваното решение Комисията използва наименованието

„EniChem“, за да обозначи всички дружества, притежавани от Eni (наричани по-нататък „EniChem“) (съображение 36 от обжалваното решение).

- 5 Shell Nederland Chemie е дъщерно дружество на Shell Nederland, което от своя страна се контролира изцяло от Shell Petroleum (наричани по-нататък заедно „Shell“) (съображения 38—40 от обжалваното решение).
- 6 Кауџук е учредено през 1997 г. вследствие на сливане между Кауџук Group a.s. и Chemopetrol Group a.s. На 21 юли 1997 г. Unipetrol придобива всички активи, права и задължения на следите се предприятия. Unipetrol притежава 100% от капитала на Кауџук (съображения 45 и 46 от обжалваното решение). Освен това съгласно обжалваното решение установеното в Чешката република дружество Tavorex s.r.o. (наричано по-нататък „Tavorex“) представлява Кауџук (и неговия праводател Кауџук Group) при износа, осъществяван от 1991 г. до 28 февруари 2003 г. Отново съгласно обжалваното решение Tavorex представлява Кауџук от 1996 г. на срещите на Европейската асоциация за синтетичен каучук (съображение 49 от обжалваното решение).
- 7 Съгласно обжалваното решение Stomil представлява полския производител Chemical Company Dwory S.A. (наричано по-нататък „Dwory“) в дейността му по износ в продължение на близо 30 години, поне до 2001 г. Отново съгласно обжалваното решение Stomil представлява Dwory между 1997 г. и 2000 г. на срещите на Европейската асоциация за синтетичен каучук (съображение 51 от обжалваното решение).
- 8 Приетата продължителност на нарушението обхваща периода от 20 май 1996 г. до 28 ноември 2002 г. (за Bayer, Eni и Polimeri), от 20 май 1996 г. до 31 май 1999 г. (за Shell Petroleum, Shell Nederland и Shell Nederland Chemie), от 1 юли 1996 г. до 28 ноември 2002 г. (за Dow Chemical), от 1 юли 1996 г. до 27 ноември 2001 г. (за Dow Deutschland), от 16 ноември 1999 г. до 28 ноември 2002 г. (за Unipetrol и Кауџук), от 16 ноември 1999 г. до 22 февруари 2000 г. (за Stomil), от 22 февруари

2001 г. до 28 февруари 2002 г. (за Dow Deutschland Anlagengesellschaft) и от 26 ноември 2001 г. до 28 ноември 2002 г. (за Dow Europe) (съображения 476—485 и член 1 от разпоредителната част на обжалваното решение).

- 9 Бутадиеновият каучук (наричан по-нататък „БК“) и стирен-бутадиеновият каучук, получен чрез емулсионна полимеризация (наричан по-нататък „СБК“), са синтетични каучуци, използвани главно при производството на автомобилни гуми. Тези два продукта са взаимозаменяеми, като могат да бъдат заменени и с други синтетични каучуци или с естествен каучук (съображения 3—6 от обжалваното решение).

- 10 Освен производителите, посочени в обжалваното решение, други производители от Азия и от Източна Европа са продали ограничени количества БК и СБК на територията на ЕИП. Впрочем значителна част от БК се произвежда пряко от големите производители на автомобилни гуми (съображение 54 от обжалваното решение).

- 11 На 20 декември 2002 г. Вауер се свързва със службите на Комисията и изразява желанието си да сътрудничи във връзка с БК и СБК в съответствие с Известието на Комисията относно освобождаване от глоби и намаляване на техния размер по делата за картели (ОВ С 45, 2002 г., стр. 3, наричано по-нататък „Известието относно сътрудничеството“). Що се отнася до СБК, Вауер описва дейността на картела в устно изявление. То е записано на касета (съображение 67 от обжалваното решение).

- 12 На 14 януари 2003 г. в устно изявление Вауер описва дейността на картела във връзка с БК. Устното изявление е записано на касета. Вауер представя и протоколи от заседанията на комитета за БК на Европейската асоциация за синтетичен каучук (съображение 68 от обжалваното решение).

- 13 На 5 февруари 2003 г. Комисията съобщава на Байер решението си да му предостави условно освобождаване от глоба (съображение 69 от обжалваното решение).
- 14 На 27 март 2003 г. Комисията извършава проверка в помещенията на Dow Deutschland & Co. в приложение на член 14, параграф 3 от Регламент № 17 на Съвета от 6 февруари 1962 година, Първи регламент за прилагане на членове [81 ЕО] и [82 ЕО] (ОВ L 13, 1962 г., стр. 204; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 3) (съображение 70 от обжалваното решение).
- 15 Между септември 2003 г. и юли 2006 г. Комисията отправя до посочените в обжалваното решение предприятия няколко искания за предоставяне на информация на основание член 11 от Регламент № 17 и член 18 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 година относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 [ЕО] и 82 [ЕО] (ОВ L 1, 2003 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 167) (съображение 71 от обжалваното решение).
- 16 На 16 октомври 2003 г. Dow Deutschland и Dow Deutschland & Co. се срещат със службите на Комисията и изразяват желанието си да сътрудничат съгласно Известието относно сътрудничеството. По време на тази среща в устно изявление дружествата описват дейността на картела във връзка с БК и СБК. Това устно изявление е записано. Предоставена е и папка със свързани с картела документи (съображение 72 от обжалваното решение).
- 17 На 4 март 2005 г. Комисията уведомява Dow Deutschland за намерението си да намали глобата му с между 30% и 50% (съображение 73 от обжалваното решение).

- 18 На 7 юни 2005 г. Комисията образува производство и изпраща първо изложение на възраженията на предприятията, адресати на обжалваното решение — с изключение на Unipetrol — както и на Dwoy. Първото изложение на възраженията е насочено и срещу Tavogex, но не му е връчено, тъй като Tavogex е обявено в несъстоятелност, считано от октомври 2004 г. Поради това производството срещу него е прекратено (съображения 49 и 74 от обжалваното решение).
- 19 Засегнатите предприятия представят писмени становища по първото изложение на възраженията (съображение 75 от обжалваното решение). Те получават и достъп до преписката — под формата на CD-ROM, както и до устните изявления и свързаните с тях документи в помещенията на Комисията (съображение 76 от обжалваното решение).
- 20 На 3 ноември 2005 г. Manufacture française des pneumatiques Michelin (наричано по-нататък „Michelin“) подава молба за встъпване в производството. То представя писмено становище на 13 януари 2006 г. (съображение 78 от обжалваното решение).
- 21 На 6 април 2006 г. Комисията приема второ изложение на възраженията и го изпраща до предприятията — адресати на обжалваното решение. Засегнатите предприятия представят писмени становища в това отношение (съображение 84 от обжалваното решение).
- 22 На 12 май 2006 г. Michelin подава жалба на основание член 5 от Регламент (ЕО) № 773/2004 на Комисията от 7 април 2004 година относно водените от Комисията производства съгласно членове 81 [ЕО] и 82 [ЕО] (ОВ L 123, стр. 18; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 242) (съображение 85 от обжалваното решение).

- 23 На 22 юни 2006 г. предприятията — адресати на обжалваното решение, с изключение на Stomil, както и Michelin участват в изслушването пред Комисията (съображение 86 от обжалваното решение).
- 24 Поради липса на достатъчно доказателства за участие на Dwoyу в картела Комисията решава да прекрати производството по отношение на него (съображение 88 от обжалваното решение). Комисията решава да прекрати производството и по отношение на Syndial (съображение 89 от обжалваното решение).
- 25 Освен това, докато първоначално са използвани два отделни номера на дело (един за БК и един за СБК) (СОМР/Е-1/38.637 и СОМР/Е-1/38.638), след първото изложение на възраженията Комисията използва един-единствен номер (СОМР/Е/38.638) (съображения 90 и 91 от обжалваното решение).
- 26 Административното производство приключва на 29 ноември 2006 г. с приемането на обжалваното решение от Комисията.
- 27 Съгласно член 1 от разпоредителната част на обжалваното решение следните предприятия са нарушили член 81 ЕО и член 53 ЕИП, като в посочените периоди са участвали в едно-единствено и трайно споразумение, в рамките на което са се споразумели да определят целеви цени, да разпределят клиенти чрез

съглашения за въздържане от конкуренция и да обменят чувствителна информация относно цените, конкурентите и клиентите в секторите на БК и на СБК:

- а) Bayer, от 20 май 1996 г. до 28 ноември 2002 г.;
- б) Dow Chemical, от 1 юли 1996 г. до 28 ноември 2002 г.; Dow Deutschland, от 1 юли 1996 г. до 27 ноември 2001 г.; Dow Deutschland Anlagengesellschaft, от 22 февруари 2001 г. до 28 февруари 2002 г.; Dow Europe, от 26 ноември 2001 г. до 28 ноември 2002 г.;
- в) Eni, от 20 май 1996 г. до 28 ноември 2002 г.; Polimeri, от 20 май 1996 г. до 28 ноември 2002 г.;
- г) Shell Petroleum, от 20 май 1996 г. до 31 май 1999 г.; Shell Nederland, от 20 май 1996 г. до 31 май 1999 г.; Shell Nederland Chemie, от 20 май 1996 г. до 31 май 1999 г.;
- д) Unipetrol, от 16 ноември 1999 г. до 28 ноември 2002 г.; Каучук, от 16 ноември 1999 г. до 28 ноември 2002 г.;
- е) Stomil, от 16 ноември 1999 г. до 22 февруари 2000 г.

28 Въз основа на направените в обжалваното решение фактически констатации и правна преценка Комисията налага на засегнатите предприятия глоби, чийто размер е изчислен в съответствие с метода, изложен в Насоките относно метода за определяне на размера на глобите, налагани съгласно член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член 65, параграф 5 от Договора за Европейска общност за въглища и стомана (ОВ С9, 1998 г., стр. 3; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 3, стр. 69, наричани по-нататък „Насоките“), както и в Известието относно сътрудничеството.

29 С член 2 от разпоредителната част на обжалваното решение Комисията налага следните глоби:

а) Bayer: 0 EUR;

б) Dow Chemical: 64,575 милиона евро, от които:

i) 60,27 милиона евро солидарно с Dow Deutschland;

ii) 47,355 милиона евро солидарно с Dow Deutschland Anlagengesellschaft и Dow Europe;

в) ENI и Polimeri, солидарно: 272,25 милиона евро;

г) Shell Petroleum, Shell Nederland и Shell Nederland Chemie, солидарно: 160,875 милиона евро;

д) Unipetrol и Kaučuk, солидарно: 17,55 милиона евро;

е) Stomil: 3,8 милиона евро.

30 В член 3 от разпоредителната част на обжалваното решение Комисията нарежда на изброените в член 1 предприятия да преустановят незабавно, ако все още не са го направили, посочените в същия член нарушения и да се въздържат занапред от всякакви действия или поведение, описани в член 1, както и от всякакви мерки с еквивалентна цел или последици.

Производство и искания на страните

- 31 Епі подава настоящата жалба в секретариата на Общия съд на 16 февруари 2007 г.
- 32 С решение на председателя на Общия съд от 31 март 2009 г. г-н N. Wahl е определен за попълване на състава поради възпрепятстване на един от членовете му.
- 33 Въз основа на доклад на съдията докладчик Общият съд (първи състав) решава да започне устната фаза на производството.
- 34 В рамките на процесуално-организационните действия, предвидени в член 64 от Процедурния правилник на Общия съд, последният приканва страните да отговорят на някои въпроси и да представят някои документи. Страните изпълняват тези искания в определения срок.
- 35 Устните състезания и отговорите на страните на поставените от Общия съд устни въпроси са изслушани в съдебното заседание от 12 октомври 2009 г.
- 36 Епі моли Общия съд:

— да се отмени обжалваното решение в частта, в която се приема, че то е отговорно за действията, които са предмет на разглежданата глоба,

— при условията на евентуалност да се отмени наложената съгласно член 2 от обжалваното решение глоба или да се намали размерът ѝ,

— да се осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

37 Комисията моли Общия съд:

— да отхвърли жалбата,

— да осъди Епі да заплати съдебните разноски.

От правна страна

38 В подкрепа на исканията си Епі изтъква две правни основания. С първото правно основание Епі оспорва факта, че Комисията приема дружеството отговорно за нарушението. С второто правно основание Епі поддържа, че Комисията погрешно е определила размера на глобата.

*А — По исканията за частична отмяна на обжалваното решение**1. По първото правно основание, изведено от незаконосъобразно възлагане на отговорността за нарушението на Ені*

- ³⁹ Ені изтъква, че според обжалваното решение притежаването на 100% от капитала на дадено дружество водело до презумпцията, че дружеството майка упражнява решаващо влияние върху поведението на дъщерното му дружество, което изключвало, че то се ползва с действителна самостоятелност при определяне на собствената си търговска политика. В този случай според направения от Ені прочит на обжалваното решение тежестта на доказване се обръщала, като за сегнатото предприятие трябва да докаже, че презумпцията, изведена от контрол върху целия капитал, е неоснователна.
- ⁴⁰ Първото правно основание на Ені се подразделя на четири части. В рамките на първата част Ені приема, че Комисията е приложила погрешен критерий за преценка на отговорността на дадено дружество майка. В рамките на втората част Ені поддържа, че Комисията погрешно е приела обективна отговорност по отношение на него. В рамките на третата част Ені посочва, че в хода на административното производство е представило доказателства, които трябвало да доведат Комисията до извода, че то не е упражнявало влияние върху търговските политики на Syndial/Polimeri. В рамките на четвъртата част Ені твърди, че Комисията е нарушила принципа за ограничената отговорност на капиталовите дружества, както и общите принципи в областта на отговорността.

а) По първата част, изведена от неправилно прилагане на условията за възлагане на отговорност за нарушението

Доводи на страните

- 41 Като посочва, че тежестта да се докаже нарушение на правилата на конкуренция падала върху Комисията (Решение на Съда от 17 декември 1998 г., по дело *Baustahlgewebe/Комисия*, C-185/95 P, Recueil, стр. I-8417 и член 2 от Регламент № 1/2003), Ені смята, че възприетият от Комисията подход в обжалваното решение противоречи на съдебната практика и на собствената ѝ практика.
- 42 По отношение на съдебната практика, като препраща, на първо място, към решението, постановено от Общия съд по дело *Stora Kopparbergs Bergslags/Комисия* (Решение на Общия съд от 14 май 1998 г. по дело *Stora Kopparbergs Bergslags/Комисия*, T-354/94, Recueil, стр. II-2111) и в производството по обжалване — от Съда (Решение на Съда от 16 ноември 2000 г. по дело *Stora Kopparbergs Bergslags/Комисия*, C-286/98 P, Recueil, стр. I-9925, наричано по-нататък „решението по дело *Stora*“), Ені приема, че тези решения потвърждават принципа, че отговорността за поведението на дадено дъщерно дружество може да се носи от неговото дружество майка единствено когато дъщерното дружество не определя самостоятелно поведението си на пазара, а основно прилага дадените му от дружеството майка указания (Решение по дело *Stora Kopparbergs Bergslags/Комисия*, посочено по-горе). В този смисъл Съдът е потвърдил, че единствено фактът на притежаване на капитала не можел да обоснове отговорността за нарушения на правилата на конкуренция (Решение по дело *Stora*, посочено по-горе). Ені препраща също към заключението на генералния адвокат по дело *Stora*, посочено по-горе (Recueil, стр. I-9928), което Съдът е възприел. По това дело поведението на жалбоподателя в хода на административното производство и участието му в картела на няколко дружества от групата *Stora* са позволили да се направи изводът, че 100%-вото участие в капитала на дъщерните му дружества е достатъчно, за да се държи *Stora* отговорно за техните действия. От това Ені прави извода, че единствено много специфични, и във всеки случай допълнителни, обстоятелства щели да позволят да се приеме за установена

отговорността на дружеството, което е начело на групата, без да са необходими други разследвания, за да се провери дали то действително е упражнило решаващо влияние върху поведението на дъщерното си дружество, което нарушава член 81 ЕО.

- 43 Съдът е стигал до подобни изводи в последващите дела, в които се поставя аналогичен въпрос. В това отношение Ені препраща към Решение на Съда от 2 октомври 2003 г. по дело *Aristrain/Комисия* (С-196/99 Р, Recueil, стр. I-11005) и към Решение на Съда от 28 юни 2005 г. по дело *Dansk Rørindustri и др./Комисия* (С-189/02 Р, С-202/02 Р, С-205/02 Р-С-208/02 Р и С-213/02 Р, Recueil, стр. I-5425). Въпреки че тези решения са се отнасяли до дружества сестри, те били относими, доколкото потвърждавали, че за да се определи отговорното юридическо лице в дадена група, Комисията трябва задълбочено да анализира всички отношения, съществуващи между предприятията от тази група. Ені препраща също към Решение на Съда от 10 януари 2006 г. по дело *Cassa di Risparmio di Firenze и др.* (С-222/04, Recueil, стр. I-289). Противно на твърдяното от Комисията, това решение не било в ущърб на становището на Ені. Всъщност то потвърждавало, че единствено притежаването на целия капитал не означава ефективно упражняване на влияние върху управлението.
- 44 Общият съд освен това не бил приел, че 100%-вото участие в капитала на дружеството, което на практика е извършило нарушенията на правилата на конкуренция, само по себе позволявало да се обоснове отговорността на дружеството майка, при липса на други доказателства, които са от естество да докажат, че то действително е упражнило правомощията, които черпи от участието си. В това отношение Ені посочва няколко „улики“, които позволяват да се потвърди презумпцията, изведена от притежаването на капитала, които били установени от Общия съд по някои дела.
- 45 Ені признава, че в две скорошни решения Общият съд е приел, че когато дружество майка контролира 100 % от дъщерното си дружество, което е отговорно за неправомерно поведение, е налице оборима презумпция, че посоченото дружество майка действително упражнява решаващо влияние върху поведението на дъщерното си дружество и че следователно задължение на дружеството майка е да оспори тази презумпция, като представи доказателства, които могат да

докажат самостоятелността на дъщерното му дружество (Решение на Общия съд от 27 септември 2006 г. по дело Avebe/Комисия, T-314/01, Recueil, стр. II-3085 и Решение на Общия съд от 27 септември 2006 г. по дело Akzo Nobel/Комисия, T-330/01, Recueil, стр. II-3389). Внимателният прочит на тези две решения обаче показвал, че решенията на Комисията, с които дружествата майки се приемат за отговорни за извършените от техните дъщерни дружества нарушения на конкурентното право, били приети за законосъобразни в това отношение единствено предвид поредица по-точни доказателства, за които Ені посочва, че не се свеждат само до притежаването на капитала.

46 По отношение на Решение на Общия съд от 27 септември 2006 г. по дело Jungbunzlauer/Комисия (T-43/02, Recueil, стр. II-3435), посочено от Комисията в писменото ѝ становище, въпросът за презумпцията за отговорност в него бил засегнат само инцидентно и единствено с цел да се посочи, че тя не се прилага в конкретния случай. Освен това Ені подчертава, че дружеството майка Jungbunzlauer Holding AG не е участвало в санкционираното нарушение, въпреки че притежавало целия капитал на жалбоподателя по това дело и на Jungbunzlauer GmbH.

47 От това Ені прави извод, че именно в светлината на делото Avebe/Комисия, точка 45 по-горе, евентуална презумпция за „решаващо влияние“ на дружеството майка върху дъщерното му дружество, от което притежава 100%, е възможна единствено, ако притежаването на целия капитал е съчетано с други „достатъчно важни улики“. Във всеки случай засегнатото дружество винаги имало възможността да „обори тази презумпция, като представи на Комисията достатъчни доказателства в хода на административното производство“ (Решение по дело Akzo Nobel/Комисия, точка 45 по-горе).

48 Поддържаният от Ені подход бил потвърден освен това в Решение на Общия съд от 26 април 2007 г. по дело Vulloré и др./Комисия (T-109/02, T-118/02, T-122/02, T-125/02, T-126/02, T-128/02, T-129/02, T-132/02 и T-136/02, Сборник, стр. II-947). Това решение недвусмислено потвърждавало, че тезата на Комисията, според която единствено презумпцията, изведена от притежаването на целия капитал, би позволила да се направи извод за отговорността на дружеството майка, е правно необоснована. Безспорно притежаването на 100% от капитала

би могло да съставлява улика за решаващо влияние, но само по себе си не било достатъчно, за да го докаже. Всъщност според това решение в подобен случай доказването на допълнително обстоятелство спрямо размера на участие оставало все пак необходимо.

- 49 По отношение на предходната практика на Комисията при вземане на решения Ені посочва, че до приемането на решението на Комисията от 19 януари 2005 г. относно производство по прилагане на член 81 ЕО и член 53 от Споразумението за ЕИП (дело СОМР/Е-1/37.773 — АМСА, наричано по-нататък „решението АМСА“), отговорността на дадено дружество за нарушение на член 81 ЕО никога не е била ангажирана единствено заради упражнен контрол върху друго дружество. Поради липса на други доказателства Комисията нито е възложила, нито е разширила отговорността на дружеството, което се намира начело на групата.
- 50 По-специално Ені препраща към решението на Комисията от 16 декември 2003 г. относно производство по прилагане на член 81 ЕО и член 53 от Споразумението за ЕИП (дело СОМР/Е-1/38.240 — Индустиални тръби) (резюме в ОВ L 125, 2004 г., стр. 50) и към решенията на Комисията от 20 октомври 2004 г. (дело СОМР/С.38.238/В.2 — Суров тютюн — Испания) и от 20 октомври 2005 г. (дело СОМР/С.38.281/В.2 — Суров тютюн — Италия) относно производство по прилагане на член 81 ЕО. Ені напомня поуките, които извежда от тези решения и за които било представено подробно изследване при второто изложение на възраженията.
- 51 От тези решения следвало, че безспорно практиката на Комисията била — поне до 2005 г. — да не се придава решаващо значение на притежаването от дружеството майка на целия капитал на дадено предприятие, което на практика е участвало в нарушение, за да се определи влиянието, което то е имало върху търговската политика на това дъщерно дружество. Участието от 100% или от близо 100% „намалявало“ тежестта на доказване на Комисията, но никога не заличавало задължението ѝ във връзка с това. По-нататък Ені посочва доказателствата, на които Комисията придава особено значение в рамките на други

решения. Нито едно от тези обстоятелства не било налице във връзките между Eni и Polimeri или Syndial.

52 Освен това Eni посочва, че познава съдебната практика, според която при прилагането на глобите в областта на конкуренцията се отстранява всякакво оспорване, което почива на преходна практика на Комисията при вземане на решения. Общият съд обаче бил посочил, че дори при прилагането на тази разпоредаба (в случая на член 15 от Регламент № 17) към всеки конкретен случай, Комисията е длъжна да спазва общите принципи на правото, сред които са принципът на равно третиране, както той е разтълкуван от общностните юрисдикции (Решение на Общия съд от 27 септември 2006 г. по дело Archer Daniels Midland/Комисия, T-59/02, Recueil, стр. II-3627). Оперативната самостоятелност, която Комисията твърди, че упражнява, била все пак ограничена от спазването на основните принципи. Освен това трябвало да се направи разлика между определянето на размера на глобата, за което Комисията разполага с оперативна самостоятелност, и определянето на правния субект или субекти, които са отговорни за дадено нарушение. В последния случай Комисията не е разполагала с оперативна самостоятелност. Това се потвърждавало от заключението на генералния адвокат Kokott към Решение на Съда от 11 декември 2007 г. по дело ETI и др.(С-280/06, Сборник, стр. I-10893, I-10896). Следователно тя не е могла да се позове на подобно правомощие, за да игнорира собствената си преходна практика при вземане на решения. Накрая Eni посочва, че промяната в практиката на Комисията не се придружава от адекватни и специфични мотиви, които са необходими, когато институцията възнамерява да отхвърли преходна установена практика. Eni приема, че подобни мотиви в конкретния случай били още по-необходими, тъй като тази нова ориентация води до ангажиране на отговорността на правни субекти, които по никакъв начин не са участвали в санкционираните нарушения (Решение на Общия съд от 28 април 1994 г. по дело AWS Benelux/Комисия, T-38/92, Recueil, стр. II-211).

53 В резултат на това Eni приема, че доколкото Комисията се позовава единствено на презумпцията за решаващото влияние, което то било упражнило върху Polimeri благодарение на участието си от 100% в капитала му, за да го държи отговорно за неговото поведение, тя е нарушила принципите относно отговорността на дружествата майки за нарушенията, извършени от техните дъщерни дружества, както те са определени в общностната съдебна практика във връзка

с членове 81 ЕО и 82 ЕО и в член 2 от Регламент № 1/2003, който възлага на Комисията тежестта за доказване на нарушенията на правилата на конкуренция.

- 54 По отношение на „Другите обстоятелства“, които се намират в обжалваното решение и са изтъкнати от Комисията в писменото ѝ становище, Епi посочва най-напред, че йерархичните отношения, които са установени, се намират и са затворени в рамките на дъщерните дружества, без да се прехвърлят върху дружествата, разположени над тях. Комисията се ограничавала да посочи, че дружеството майка разполага с обичайни прерогативи относно назначаването на управителния съвет. Следователно не ставало въпрос за обстоятелство, различно от контрола. По-нататък фактът, че Епi никога не се е разделяло с дейността си в химическия сектор, също не съставлява подобно обстоятелство. Това твърдение, което нямало смисъл, освен това не било посочено в обжалваното решение. Накрая по отношение на „системните реорганизации“, посочени от Комисията, те били упоменати в обжалваното решение, за да се оспори релевантността на обстоятелство, посочено от самото Епi. Освен това тези реорганизации показвали, че несъществените дейности, сред които химията, останали в рамките на отделни дружества, за разлика от други сектори.
- 55 Комисията моли първата част от първото правно основание да бъде отхвърлена. По същество тя приема, че когато дадено дружество майка притежава 100 % от капитала на дъщерно дружество, е налице презумпция, че дружеството майка упражнява решаващо влияние върху поведението на дъщерното си дружество.

Съображения на Общия съд

- 56 В обжалваното решение Комисията посочва, че дадено дружество майка може да се счита за отговорно за незаконосъобразно поведение на дъщерно дружество, при положение че последното не определя самостоятелно поведението си на пазара. В това отношение Комисията се позовава по-специално на концепцията

за предприятие в конкурентното право (съображения 333 и 334 от обжалваното решение). Освен това Комисията посочва, че може да се презумира, че дадено дъщерно дружество, притежавано на 100 %, основно прилага указанията, дадени му от дружеството майка, без да трябва да проверява дали дружеството майка действително е упражнявало тази власт. Задължение на дружеството майка или на дъщерното дружество било да оборят тази презумпция, като представят доказателства, които да удостоверят, че дъщерното дружество е определяло самостоятелно поведението си на пазара вместо да прилага указанията на дружеството майка, така че тези дружества да избегнат прилагането на концепцията за предприятие (съображение 335 от обжалваното решение).

57 По-нататък Комисията посочва, че EniChem SpA е отговорно за прякото си участие в нарушението. Тя уточнява, че дейността на Eni за съответните стоки първоначално се осъществява от EniChem Elastomeri — косвено контролирано от Eni посредством дъщерното му дружество EniChem SpA. Както се напомня в точка 4 по-горе, на 1 ноември 1997 г. EniChem Elastomeri се влива в EniChem SpA. Eni контролира 99,97 % от EniChem SpA. На 1 януари 2002 г. EniChem SpA прехвърля стратегическата си химическа дейност (включително дейността, свързана с БК и СБК) на дъщерното си дружество Polimeri, от чийто капитал притежава 100 %. Eni контролира пряко и изцяло Polimeri от 21 октомври 2002 г. От 1 май 2003 г. EniChem SpA променя името си на Syndial (съображения 26—32 и 365—367 от обжалваното решение).

58 Накрая Комисията посочва, че Eni контролира пряко или косвено почти 100 % от капитала на EniChem Elastomeri, EniChem SpA, Syndial и Polimeri — като според нея няколко обстоятелства доказват, че може да се презумира, че Eni е упражнявало решаващо влияние върху поведението на дъщерните си дружества. Освен това, като напомня по-специално, че Polimeri е поело стратегическата химическа дейност на EniChem SpA на 1 януари 2002 г. и че съществува сериозна опасност към момента на изпълнение на обжалваното решение Syndial вече да не притежава достатъчно активи, за да плати глобата, Комисията приема, че Polimeri трябва да се държи отговорно за поведението на Syndial и взема

решение да не адресира обжалваното решение до Syndial. Комисията прави извода, че обжалваното решение трябва да бъде адресирано до Polimeri и до Eni, които трябва солидарно да поемат отговорност за нарушението (съображения 365—401 от обжалваното решение).

- 59 По същество първата част от първото правно основание, повдигнато от Eni, почива върху правния постулат, че не съществува презумпция, че дружество майка, което притежава 100 % от капитала на дъщерното си дружество, упражнява решаващо влияние върху поведението му.
- 60 В това отношение следва да се напомни, че общностното конкурентно право се отнася до дейността на предприятията и че понятието за предприятие обхваща всяко образувание, което извършва икономическа дейност, независимо от неговия правен статут и начин на финансиране. Съдът е уточнил също, че понятието за предприятие, поставено в този контекст, трябва да бъде схващано като обозначаващо икономическа единица, макар и от юридическа гледна точка тази икономическа единица да е съставена от няколко физически или юридически лица. Когато една такава икономическа единица нарушава правилата на конкуренцията, съгласно принципа на лична отговорност тя следва да отговаря за това нарушение. Нарушението на общностното право на конкуренцията трябва да бъде вменено по недвусмислен начин на юридическо лице, на което биха могли да се наложат глоби, и изложението на възраженията трябва да бъде адресирано до последното. Важно е също изложението на възраженията да посочва в какво качество дадено юридическо лице се упреква за извършването на твърдените деяния (вж. Решение на Съда от 10 септември 2009 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, C-97/08 P, Сборник, стр. I-8237, точки 54—57 и посочената съдебна практика).
- 61 Освен това от постоянната съдебна практика следва, че отговорността за поведението на дадено дъщерно дружество може да бъде вменена на дружеството майка, по-конкретно когато, макар и да притежава отделна юридическа личност, това дъщерно дружество не определя по самостоятелен начин своето поведение на пазара, а прилага главно указанията, които са му дадени от дружеството майка, по-конкретно с оглед на икономическите, организационните и

юридическите връзки между тези два правни субекта. Всъщност това е така, защото в подобна ситуация дружеството майка и неговото дъщерно дружество са част от една и съща стопанска единица и следователно формират едно-единствено предприятие по смисъла на посочената по-горе съдебна практика. Така обстоятелството, че дружество майка и неговото дъщерно дружество представляват едно-единствено предприятие, позволява на Комисията да адресира до дружеството майка решение за налагане на глоби, без да се изисква да е доказано личното участие на последното в нарушението (вж. Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 60 по-горе, точки 58 и 59, и посочената съдебна практика).

62 В особения случай, когато дружество майка притежава 100% от капитала на своето дъщерно дружество, извършило нарушение на общностните правила на конкуренцията, от една страна, това дружество майка може да упражнява решаващо влияние върху поведението на това дъщерно дружество, и от друга страна, съществува оборима презумпция, според която посоченото дружество майка действително упражнява решаващо влияние върху поведението на своето дъщерно дружество. При тези обстоятелства е достатъчно Комисията да докаже, че целият капитал на дадено дъщерно дружество е собственост на неговото дружество майка, за да предположи, че последното оказва решаващо влияние върху търговската политика на това дъщерно дружество. Впоследствие Комисията ще бъде в състояние да счита дружеството майка за солидарно отговорно за плащането на наложената на неговото дъщерно дружество глоба, освен ако това дружество майка, което трябва да обори тази презумпция, не представи достатъчно доказателства, които са от естество да установят, че неговото дъщерно дружество има самостоятелно поведение на пазара. Макар и да е вярно, че в точки 28 и 29 от Решение по дело Stora, точка 42 по-горе, Съдът е посочил, освен притежаването на 100% от капитала на дъщерното дружество, и други обстоятелства, каквито са липсата на оспорване на влиянието, което дружеството майка упражнява върху търговската политика на своето дъщерно дружество, и общото представителство на двете дружества по време на административното производство, не по-малко вярно е, че подобни обстоятелства са споменати от Съда само с цел да се изложат всички елементи, на които Общият съд е основал своето съждение, а не с цел прилагането на споменатата по-горе презумпция да се постави в зависимост от представянето на допълнителни индикации, свързани с действителното упражняване на влияние от дружеството майка (вж. Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 60 по-горе, точки 60—62 и цитираната съдебна практика).

- 63 От това следва, че противно на поддържаното от Ені, когато дружество майка притежава 100% от капитала на свое дъщерно дружество, съществува оборима презумпция, според която това дружество майка упражнява решаващо влияние върху поведението на своето дъщерно дружество. Следователно правният постулат на Ені е погрешен.
- 64 По отношение на предходната практика на Комисията при вземане на решения, посочена от Ені, и доколкото то изтъква нарушение на принципа на равно третиране, следва да се напомни най-напред, че поради мотивите, изложени в точки 60—62 по-горе, поведението на дъщерно дружество, което нарушава правилата на конкуренция, може да се вмени на дружеството майка. По-нататък следва да се посочи, че вменяването на отговорността за нарушението на дружеството майка е възможност, предоставена на преценката на Комисията (вж. в този смисъл Решение на Съда от 24 септември 2009 г. по дело *Erste Bank der österreichischen Sparkassen/Комисия*, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P и C-137/07 P, Сборник, стр. I-8681, точка 82 и Решение на Общия съд от 14 декември 2006 г. по дело *Raiffeisen Zentralbank Österreich* и др./Комисия, T-259/02-T-264/02 и T-271/02, Recueil, стр. II-5169, точка 331). При тези условия следва да се приеме, че единствено фактът, че Комисията е приела в предходната си практика при вземане на решения, че обстоятелствата по дадено дело не обосновават вменяването на поведението на дадено дъщерно дружество на неговото дружество майка, не означава, че тя е длъжна да направи същата преценка в последващо решение (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 20 април 1999 г. по дело *Limburgse Vinyl Maatschappij* и др./Комисия, известно като „PVC II“, T-305/94-T-307/94, T-313/94-T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 и T-335/94, Recueil, стр. II-931, точка 990). За изчерпателност следва да се напомни, че след като дадено предприятие е нарушило член 81, параграф 1 ЕО, то не може да избегне каквато и да е санкция по съображение, че на друг икономически оператор не може да се наложи глоба, въпреки че Общият съд не е сезиран с положението на последното (вж. Решение PVC II, посочено по-горе, точка 1237 и цитираната съдебна практика).
- 65 Доколкото с доводите си относно предходната практика при вземане на решения Ені изтъква нарушение на задължението за мотивиране на Комисията, е достатъчно да се направи констатацията, че предвид обстоятелствата, посочени в обжалваното решение (възпроизведени в точки 56—58 по-горе), Комисията е

представила достатъчно мотиви за причините, поради които е взела решение да държи Епі отговорно за поведението на дъщерните му дружества.

- 66 Накрая, доколкото с доводите си относно предходната практика при вземане на решения Епі изтъква нарушение на принципа на правна сигурност, следва да се напомни, че практиката на Комисията, каквато е тя в настоящия случай, е основана на точното тълкуване на член 81, параграф 1 ЕО. Принципът на правна сигурност не може да попречи на евентуално преориентиране на практиката на Комисията при вземането на решения (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 8 юли 2008 г. по дело АС-Treuhand/Комисия, T-99/04, Сборник, стр. II-1501, точка 163).
- 67 Предвид тези обстоятелства първата част от първото правно основание, повдигнато от Епі, трябва да бъде отхвърлена като неоснователна.

б) По втората част, изведена от погрешно прилагане на обективната отговорност

Доводи на страните

- 68 Според Епі в обжалваното решение Комисията отива дори отвъд презумпцията за отговорност на дружеството майка за евентуални нарушения, извършени от дъщерните му дружества, от които притежава 100 % от капитала, и стига просто до оформянето на обективна отговорност на дружеството майка, утвърдена с необорима презумпция. Този подход противоречал както на член 81 ЕО, така и на общите принципи на лична отговорност и наказание.

- 69 Епi подчертава по-специално, че Комисията твърди, че по принцип представените доказателства за опровергаване по същество са неотнoсими. Това становище доказвало, че значението на обжалваното решение било да се създаде неоспорима отговорност. Така Комисията приела за ирелевантни липсата на информационен поток между дъщерните дружества и дружеството майка, липсата на кръстосано управление между различните дружества от групата, факта, че Епi действа просто като финансов холдинг спрямо предприятията от химическия сектор, както и дори въпроса до каква степен дружеството, което е начело на групата, е било запознато с наличието на евентуални нарушения на конкурентното право, извършени от дъщерните му дружества.
- 70 Фактът, че Епi е назначавало „пряко или косвено“ „по-голямата част, ако не и всички членове на управителните съвети“ в дъщерните си дружества, съставлявал за Комисията сам по себе си достатъчно доказателство, за да приеме, че то е отговорно за твърдените нарушения на правилата на конкуренция, извършени от Syndial/Polimeri. Притежаването обаче на целия (или дори само на повече от половината) от капитала включвало съвсем естествено такова правомощие. Следователно Епi не вижда какво би могло да бъде ответното доказателство, което да може да обори тази презумпция.
- 71 Решението АМСА (вж. точка 49 по-горе), което Епi анализира, доказвало затвърждаването на намерението на Комисията да направи отговорността на дружествата майки обективна. Това съставлявало нарушение на основните принципи на лична отговорност и наказание, при положение че отговорността на дружеството майка почивала просто на притежаването на участие между юридически отделни лица. От това произтичало и нарушение на самия принцип на законосъобразност.
- 72 Безспорно принципът на лична отговорност трябвало да бъде нюансиран, когато се прилага в рамките на административно производство и когато става въпрос за юридически лица, във връзка с които *stricto sensu* не е възможно да се говори за вина. Независимо от това дори колективните образувания можели да „нарушат нормите, на които са подчинени“, „като последицата от това очевидно

[e], че не могат да им се вменят нарушенията, които не са извършили“ (заключение на генералния адвокат М. Ruiz-Jarabo Colomer към Решение на Съда от 7 януари 2004 г. по дело Aalborg Portland и др./Комисия, С-204/00 Р, С-205/00 Р, С-211/00 Р, С-213/00 Р, С-217/00 и С-219/00 Р, Recueil, стр. I-123, I-133). Както съдебната практика многократно го е потвърждавала, безспорно било, че предвид характера на разглежданите нарушения, както и характера и степента на строгост на свързаните с тях наказания, отговорността за извършването на тези нарушения има личен характер (Решение на Съда от 8 юли 1999 г. по дело Комисия/Anic Partecipazioni, С-49/92 Р, Recueil, стр. I-4125), както и че дадено юридическо лице трябва да бъде санкционирано единствено за фактите, в които по-специално е упреknато (Решение на Съда от 14 юли 2005 г. по дело ThyssenKrupp/Комисия, С-65/02 Р и С-73/02 Р, Recueil, стр. I-6773). Общият съд припомнил тези принципи в Решение от 5 април 2006 г. по дело Degussa/Комисия (Т-279/02, Recueil, стр. II-897) и в Решение от 4 юли 2006 г. по дело Hoek Loos/Комисия (Т-304/02, Recueil, стр. II-1887). Идентифицирането на лицето, което се държи отговорно за дадено нарушение, никога не е можело да изключи личния характер на отговорността, която следователно задължително трябва да е свързана с ролята, която предприятието — адресат на решението, е играло в сектора на дейност, засегнат от картела. От това следвало, че възникването на отговорността в областта на конкуренцията не било свързано с притежаването на части от капитала, а с отговорността за управлението.

73 Накрая Ені смята, че обжалваното решение е опорочено от липса на мотиви. Така Комисията твърдяла, че информационните потоци между дъщерното дружество и дружеството майка са без значение, докато, от друга страна, извършвала подробен анализ на тези потоци и на задълженията в тежест на лицата, които на практика са участвали в твърдените антиконкурентни действия. Освен това резултатът от този анализ не бил убедителен, защото не позволил да се стигне до Ені (съображение 376 от обжалваното решение). Предвид новия характер на становището на Комисията относно основанието на отговорността за нарушенията на правилата на конкуренция обаче, тези повърхностни мотиви не изглеждали в съответствие с член 253 ЕО. В това отношение Ені посочва, че „когато отива чувствително по-далече от предходните решения, Комисията трябва ясно да изложи причините за това“ (Решение на Съда от 26 ноември

1975 г. по дело *Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique* и др./Комисия, 73/74, Recueil, стр. 1491).

- 74 Комисията иска втората част от първото правно основание да бъде отхвърлена. По същество тя приема, че обжалваното решение не се основава на прилагането на обективна отговорност.

Съображения на Общия съд

- 75 В рамките на втората част от първото правно основание ЕпІ изхожда от предпоставката, че в обжалваното решение Комисията е установила неоторима презумпция за отговорността на дружеството майка за действията на неговите дъщерни дружества, от чийто капитал притежава 100%.
- 76 Подобна предпоставка обаче е погрешна.
- 77 Всъщност в обжалваното решение Комисията ясно посочва, че може да допусне, че дадено дъщерно дружество, притежавано на 100%, прилага основно указанията, които са му дадени от дружеството майка, без да трябва да проверява дали дружеството майка действително е упражнявало тази власт и че дружеството майка или дъщерното дружество трябва да оборят тази презумпция. В това отношение Комисията е уточнила, че могат да се представят доказателства, за да се докаже, че дъщерното дружество е определяло самостоятелно поведението си на пазара, вместо да прилага указанията на дружеството майка, поради което тези дружества избягват прилагането на концепцията за „предприятие“ (съображение 335 от обжалваното решение).

78 От това следва, че противно на поддържаното от Епі, Комисията не е установила необорима презумпция в обжалваното решение. Фактът, че в съображения 383—394 от обжалваното решение Комисията е отхвърлила представените от Епі доводи, за да обори презумпцията, произтичаща от 100 %-овия контрол върху дъщерните му дружества, не прави посочената презумпция необорима. Комисията само е изложила становището си, според което посочените от Епі доводи не позволяват да се обори презумпцията. Това не пречи на Епі да оспори становището на Комисията в това отношение, което то освен това прави в рамките на третата част от настоящото правно основание.

79 От това следва също, че изложеният от Епі довод за липса на мотиви в това отношение е неоснователен.

80 Предвид тези обстоятелства втората част от първото правно основание, повдигнато от Епі, трябва да бъде отхвърлена като неоснователна.

в) По третата част, изведена от грешка в анализ на доказателствата, представени от Епі

Доводи на страните

81 Като оспорва тезата на Комисията за презумпцията в негова тежест, Епі поддържа, че в хода на административното производство е посочило структурирана съвкупност от данни и сведения, които са от естество да докажат, че дружествата от групата в химическия сектор действат самостоятелно.

- 82 На първо място, по отношение на анализа на информационните потоци между дружествата от групата Комисията е стигнала до извода, че „отношенията на зависимост между различните отговорници за дейностите, свързани с [БК/СБК, водели] пряко до [председателя — генерален директор (ГД)] на EniChem SpA и на Polimeri“ (съображение 376 от обжалваното решение). Информационните потоци по никакъв начин не позволявали да се държи отговорно Eni. Всъщност Комисията е успяла да стигне до управителните съвети на операционните дружества единствено косвено и чрез изкуствено описание. В това отношение Eni препраща към съображение 377 от обжалваното решение и уточнява, че така описаното положение съответства на нормалната вътрешна организация на което и да е търговско дружество. От това обаче не можело да се направи никакъв извод по отношение на равнището, на което се вземат различните решения във въпросното операционно дружество. По същността си настоящото положение било различно от това, което характеризира други дела, по които лицата, на практика взели участие в нарушенията за сметка на дъщерното дружество, са имали точни задължения да се отчитат на дружеството майка. По този въпрос Eni препраща към няколко решения на Комисията. От тази гледна точка положението на Eni отново било различно от това на Dow, Shell и на Unipetrol.
- 83 Комисията твърдяла, без да представя мотиви в това отношение, че „не [трябва] да представя доказателство за съществуването на информационен поток, за да приложи презумпцията“ (съображение 392 от обжалваното решение) и че „твърдението [на Eni], че не знаело нищо [за антиконкурентното поведение на дъщерните му дружества] не [е] релевантно“ (съображение 383 от обжалваното решение). Констатацията обаче за информационните потоци между дружествата от групата и следователно за информираността на дружеството майка за действията на дъщерното му дружество на пазара била релевантно обстоятелство, което имало за цел да докаже, че дружеството, намиращо се начело на групата, действително се е намесвало в управлението на дейностите на дъщерните му дружества.
- 84 Освен това твърдението, че „въобще не е необходимо да се поема всекидневното управление на дейностите на дадено дъщерно дружество, за да се упражнява решаващо влияние върху търговската му политика“ (съображение 384 от обжалваното решение) било неправилно, тъй като „решаващото влияние“, което

дадено дружество майка упражнява върху действията на дъщерното му дружество на пазара, включвало активно участие на първото в управлението на второто. В настоящия случай нито едно обстоятелство не доказвало, че търговските политики и целите на Syndial/Polimeri се определяли от Eni. Последното добавя, че в писменото си становище пред Общия съд Комисията се е опитала да омаловажи значението на това обстоятелство, приемайки, че ставало въпрос най-много за „допълнително обстоятелство“, което се прибавя към презумпцията. Това обаче потвърждавало липсата на отговорност на Eni за нарушението.

85 На второ място, Eni изтъква, че в хода на административното производство е посочило, че никога не е било пряко активно в сектора, засегнат от нарушенията. То подчертало също, че химията не е сред основната му дейност. През 90-те години се е преобразувало от холдинг в операционно дружество и е извършило сложен процес на преразпределяне на дейностите в различни структури, като дейностите, свързани с химията, били изключени. От друга страна, посочените дейности били рационализирани, като този процес завършва през 2002 г. с прехвърлянето на всички химически дейности на групата на Polimeri. Нетната печалба на Polimeri през 2002 г., по-специално в разглеждания сектор, съотнесе-на към тази на Eni за същата година, доказвала, че химическите дейности съставляват дейности с относително значение в промишлената политика на групата. Самостоятелността на химическия сектор се потвърждавала и от правилата за управление на предприятие от групата, описани от Eni в хода на административното производство. По-специално решенията относно промишлените стратегии на дъщерните дружества са се обсъждали и приемали в различните „операционни отделения“ и в различните „отдели“ на тези предприятия, без никакво пряко участие на управителния съвет, нито на председателя на операционното дружество, нито още по-малко на други стъпала от йерархичната структура на дружеството майка. Освен това уставът на Eni и правилата му на управление на предприятията показвали, че по отношение на дъщерните си дружества то играе роля само на технически и финансов координатор и че е предоставяло в тяхна полза необходимата финансова помощ. Хипотетичната финансова подкрепа, предоставяна от Eni на дъщерните му дружества, която Комисията

посочва в писменото си становище пред Общия съд, в обжалваното решение не се споменава. Впрочем това обстоятелство не било релевантно, след като всеки акционер може да участва във финансови операции относно дружество, в което участва.

⁸⁶ Като препраща към съображения 387, 388, 390 и 391 от обжалваното решение, Епі смята, че Комисията е направила повърхностно изследване, дори явно погрешно, относно сведенията, представени в хода на административното производство. Обжалваното решение систематично пренебрегвало всяко обстоятелство от естество да отслаби отправния постулат на Комисията, а именно че дружеството, което контролира 100% от капитала на друго дружество, във всички случаи трябва да се обяви за отговорно за действията на това дъщерно дружество.

⁸⁷ Освен това твърдението, че „определянето на основната дейност и описанието на ролята на дадено дружество майка като такава на „холдинг“ не съставляват убедителни доводи по отношение на действителната самостоятелност на дадено дъщерно дружество“, противоречало на постоянната практика на Комисията, наскоро потвърдена в решението по дело „Суров тютюн — Италия“ (вж. точка 50 по-горе). Подобно разминаване в третирането, което било и напълно мотивирано, също съставлявало нарушение на принципа за недопускане на дискриминация — принцип, който Комисията е била длъжна да спазва при упражняване на оперативната си самостоятелност.

⁸⁸ Епі посочва също, че поне до 2001 г. не е притежавало пряко 100% от капитала на дружествата, активни в производството и пускането в продажба на БК и СБК и едва на 21 октомври 2002 г. е придобило капитала на Polimeri, т.е. към момента на приключване на административното производство. Колкото до довода, че Епі извършва „постоянна реорганизация на дейностите“ на дъщерните дружества, той по никакъв начин не подкрепя тезата на Комисията.

- 89 На трето място, Комисията посочвала, че „липсата на припокриване в ръководството не може да се смята за значителен фактор, а още по-малко за решаващ“ (съображение 393 от обжалваното решение). С това твърдение Комисията избягвала да заеме позиция по отношение на обстоятелствата, изложени от Eni в хода на административното производство, които показвали, че никое лице не е упражнявало едновременно дейности по управление в дружествата от сектора на БК и СБК, и в дружеството майка.
- 90 Накрая в писменото си становище пред Общия съд Комисията приемала, че за да се обори презумпцията в тежест на дружеството майка, което притежава 100% от капитала на дъщерно дружество, извършило нарушение, следвало да се изтъкнат особени и необичайни обстоятелства. Това становище потвърждавало, че във всички случаи на контролно участие, които съответстват на общото право, следвало да се счита, че само поради това обстоятелство дружеството майка отговоря солидарно за евентуални нарушения на правилата на конкуренция от неговото дъщерно дружество. Тезата на Комисията била крайна, максималистка и в противоречие с предходната ѝ практика, като води по този начин до неравно третиране.
- 91 В заключение Eni смята, че доказателствата, които е представило в подкрепа на самостоятелността на дъщерните му дружества, са били или разгледани и отхвърлени, без да бъдат преценени според контекста и в тяхната цялост, или дори отхвърлени толкова общо, че мотивите за отхвърлянето им са непонятни. Това също съставлявало ясно изразено нарушение на принципа на добра администрация.
- 92 Комисията иска третата част от първото правно основание да бъде отхвърлена. По същество тя приема, че изложените от Eni доказателства не са достатъчни, за да се обори съществуващата в случая презумпция.

Съображения на Общия съд

- 93 Поради причините, изложени в рамките на първата част на първото правно основание, Комисията може да презумира, че поради факта на прякото или косвено притежаване на целия капитал на дъщерните му дружества Ені упражнява решаващо влияние върху поведението им.
- 94 Следователно Ені трябва да обори тази презумпция, доказвайки, че посочените дъщерни дружества определят самостоятелно своята търговска политика по начин, че не представляват заедно с него едно икономическо образувание, а следователно и едно предприятие по смисъла на член 81 ЕО.
- 95 По-специално Ені следва да предостави всяко доказателство относно организационните, икономическите и юридическите връзки между него и неговите дъщерни дружества, с което счита, че може да докаже, че те не представляват едно-единствено икономическо образувание. Оттук следва и че при своята преценка Общият съд всъщност трябва да отчита всички предоставени му доказателства, чиито характер и значение могат да варират в зависимост от типичните за всеки конкретен случай характеристики (Решение на Общия съд от 12 декември 2007 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, Т-112/05, Сборник, стр. II-5049, точка 65).
- 96 На първо място, с някои от доводите си по същество Ені поддържа, че предвид ролята, която му е отредена, по-специално в устава, то не би могло да упражнява решаващо влияние върху търговските трансакции на дъщерните му дружества. По-специално то посочва, че играе ролята „само на технически и финансов координатор“. То изобщо не е „осъществявало пряка дейност в съответния сектор“. Никое лице не е упражнявало едновременно дейности по управление в дъщерните дружества и в Ені. Информацията, която има дружеството майка за действията на дъщерното му дружество на пазара, била освен това релевантно обстоятелство. В конкретния случай посочените от Комисията информационни потоци не позволявали да се вмени отговорност на Ені.

- 97 Не наличието на отношения, свързани с подбудителство, между дружеството майка и неговото дъщерно дружество, нито пък на по-силно основание участието на първото в споменатото нарушение, а фактът, че те представляват едно предприятие в гореспоменатия смисъл, дава право на Комисията да адресира решението за налагане на глоби до дружеството майка в група от дружества. Така, за да се подведе дружеството майка под отговорност за неправомерното поведение на своето дъщерно дружество, не е необходимо да се доказва, че дружеството майка влияе върху политиката на своето дъщерно дружество в конкретната област, в която е извършено нарушението (Решение от 12 декември 2007 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 95 по-горе, точки 58 и 83). По-специално фактът, че Eni играе само ролята на технически и финансов координатор и че предоставя в полза на дъщерните си дружества необходимата финансова помощ, не би могъл да е достатъчен, за да се изключи обстоятелството, че упражнява решаващо влияние върху поведението на дъщерните му дружества, в частност координирайки финансовите инвестиции в групата. Всъщност в контекста на дадена група от дружества дружеството, което координира по-специално финансовите инвестиции в групата, има призванието да обедини участията в различни дружества и задачата да осигури единното ѝ ръководство, в частност посредством този бюджетен контрол (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 30 септември 2009 г. по дело Arkema/Комисия, T-168/05, непубликувано в Сборника, точка 76).
- 98 Колкото до твърдяното обстоятелство, че химическите дейности били с относително значение в промишлената политика на групата, то не може да докаже, че Eni е предоставило на дъщерните си дружества пълна самостоятелност, за да определят поведението си на пазара (вж. в този смисъл Решение по дело Bolloré и др./Комисия, точка 48 по-горе, точка 144).
- 99 На второ място, за изчерпателност, в обжалваното решение Комисията установява допълнителни обстоятелства, които позволяват да се приеме, че Eni е упражнявало решително влияние върху поведението на дъщерните си дружества. По-специално Комисията посочва, че йерархичните връзки водят пряко до ГД на EniChem SpA (по-късно Syndial) и до ГД на Polimeri. Eni не оспорва този извод, а просто уточнява, че в този случай става въпрос за нормална вътрешна организация на едно търговско дружество. В допълнение в съображение 379 от обжалваното решение Комисията изтъква, че ГД на EniChem SpA (по-късно

Syndial) и на Polimeri носят отговорност пред съответния управителен съвет. Управителният съвет обаче се назначава пряко или непряко от Eni — факт, който то не оспорва.

- 100 На трето място, по отношение на съображения 387, 388, 390 и 391 от обжалваното решение следва да се направи констатацията, че противно на поддържаното от Eni, Комисията не е извършила повърхностно изследване на представените в хода на административното производство обстоятелства. Комисията отговаря ясно на представените от Eni доводи. Впрочем Eni не обяснява по какъв начин становището на Комисията в това отношение било „явно погрешно“, както то въпреки това твърди в жалбата си.
- 101 На четвърто място, по отношение на факта, че обжалваното решение противоречало на практиката на Комисията при вземане на решения, доводите на Eni следва да бъдат отхвърлени поради същите мотиви като разгледаните в рамките на първата част на първото правно основание и възпроизведени в точки 64—66 по-горе.
- 102 На пето място, по отношение на факта, че Eni не притежава пряко, а косвено 100 % от капитала на предприятията, които осъществяват дейност по производство на БК и СБК, следва да се приеме, че това обстоятелство само по себе си не е от естество да докаже, че Eni и разглежданите предприятия не образуват едно-единствено икономическо образувание.
- 103 На шесто място, по отношение на твърдяното нарушение на принципа на добра администрация следва да се напомни, че сред гаранциите, предоставени от общностния правов ред в административните производства, фигурира именно посоченият принцип, с който се свързва задължението на компетентната институция да разгледа внимателно и безпристрастно всички релевантни в конкретния случай обстоятелства (Решение на Общия съд от 24 януари 1992 г. по дело La Cinq/Комисия, T-44/90, Recueil, стр. II-1, точка 86 и Решение на Общия съд от 20 март 2002 г. по дело ABB Asea Brown Boveri/Комисия, T-31/99, Recueil,

стр. II-1881, точка 99). Предвид обаче именно обстоятелствата, посочени в точка 100 по-горе, нищо не позволява да се приеме, че Комисията не е разгледала внимателно и безпристрастно обстоятелствата в конкретния случай.

- 104 От всички тези обстоятелства следва, че доводите, изложени в рамките на настоящата част от първото правно основание, не са от естество да поставят под въпрос факта, че Ені и дъщерните му дружества могат да се считат за едно икономическо образувание.
- 105 Предвид тези обстоятелства третата част от повдигнатото от Ені първо правно основание трябва да бъде отхвърлена като неоснователна.

г) По четвъртата част, изведена от нарушението на принципа на ограничена отговорност на капиталовите дружества и на общите принципи в областта на отговорността

Доводи на страните

- 106 Според Ені действията на Комисията не съответстват на общоприетите принципи в конкурентното право и в националното дружествено право, както и на техните критерии за възлагане на отговорност, които потвърждават и дори имат за главно основание изцяло личния характер на посочената отговорност. Принципът на ограничената отговорност неизбежно обуславял критериите за вменяване на отговорност. Кръгът от отговорните за дадено нарушение или незаконсъобразен акт не можел да се разширява отвъд дъщерното дружество, което на практика извършва фактите, за да се стигне по този начин производно

и самостоятелно до неговото дружество майка, при това въз основа на необорима презумпция, свързана със структурата на капитала на групата.

- 107 Комисията приела, без да изложи особени мотиви, че в конкретния случай тези принципи не са релевантни, по-специално защото засягали други правни области. В това отношение Ені препраща към съображение 396 от обжалваното решение. Тълкувателят на дадено общностно правило обаче не могъл произволно да игнорира обхвата и последиците на едно понятие, общо за правните системи на държавите членки, под претекст че този принцип формално се е вписвал в правна област, различна от тази, в която става въпрос да се приложи.
- 108 Принципът на ограничена отговорност в общото дружествено право бил, че съдружниците отговарят за задълженията на дружеството единствено до размера на дела си и следователно дружеството отговаря само с имуществото си за своите задължения. С други думи съдружниците — независимо дали са физически лица или, както в случая на групите от дружества, юридически лица — не поемали никаква отговорност спрямо трети лица. Този принцип бил възприет в общностното право. В това отношение Ені препраща към няколко директиви относно дружественото право.
- 109 В този смисъл по силата на принципа на ограничената отговорност единствено контролът на холдинговото дружество, намиращо се начело на групата, не водел задължително, а още по-малко автоматично, до заличаването на самостоятелността на различните предприятия, които имат отделна юридическа личност. Изоставянето на принципа на ограничената отговорност се допускало единствено в случая, в който е налице злоупотреба с дружествената форма, т.е. когато е налице съвкупност от съгласувани улики, които доказват съществуването на един-единствен център на интереси, включително в правен смисъл. Тези принципи били признати в Съединените американски щати, Франция и Обединеното кралство — държави, за които Ені представя анализ на приложимата в дружественото право правна уредба. По отношение на Съединените американски щати Ені препраща към две становища, изготвени от експерти. Според него

подобни становища потвърждавали аналитично изложените доводи в първото правно основание от жалбата. Тези становища не представлявали развиване на ново правно основание или на правно основание, което е изложено накратко.

- 110 Освен тези принципи, признати според него в правото на държавите членки, ЕпI изтъква също приложимите в конкурентното право правила при правоприменение на предприятия. В това отношение по принцип задължение на физическото или юридическото лице, което управлява съответното предприятие към момента на извършване на нарушението, било да носи отговорност за него, дори ако към датата на приемане на решението, с което се установява нарушението, за стопанисването на предприятието отговаря друго лице. По-специално ЕпI препраща към Решение на Съда от 16 ноември 2000 г. по дело Cascades/Комисия (С-279/98 P, Recueil, стр. I-9693), Решение на Съда от 16 ноември 2000 г. по дело SCA Holding/Комисия (С-297/98 P, Recueil, стр. I-10101) и Решение на Общия съд от 17 декември 1991 г. по дело Enichem Anic/Комисия (Т-6/89, Recueil, стр. II-1623). Този критерий за икономическа приемственост могъл да играе роля единствено и изключително в случая, в който юридическото лице, отговорно за стопанисването на предприятието, е престанало да съществува в правния мир след извършването на нарушението (Решение по дело Комисия/Anic Partecipazioni, точка 72 по-горе). Дори в този случай това не бил автоматичен механизъм, почиващ единствено на структурната връзка, която водела до санкционирането на правен субект, различен от първоначалния собственик, а по-скоро на специфични и обосновани нужди, а именно да се избегнат юридически трикове, които позволяват да се заобиколят правилата на конкуренция. С други думи, критерият за икономическа приемственост се прилагал само по изключение. Възщност „съсредоточаването на гледната точка върху акта, а не върху лицето, което е негов извършител, при положение че то все още съществува и би могло да отговаря за действията си, нарушава принципите на вина и на лично поемане на наказанията“ (заключение на генералния адвокат М. Ruiz-Jarabo Colomer по дело Aalborg Portland и др./Комисия, точка 72 по-горе). ЕпI препраща също към заключението на генералния адвокат Kokott по дело ETI и др., точка 52 по-горе.

- 111 В заключение ЕпI приема, че да се основе и обоснове нарушението по член 81 ЕО, в което то е упреknато в конкретния случай, единствено с факта, че притежава контролно участие, в приложение на необоримата и неоспорима презумпция означава неоснователно да се създаде източник на обективна отговорност, т.е.

без вина и непряка, доколкото се отнася до факти, чийто материален извършител е друг субект. Подобна хипотеза водела до посегателство върху правото на защита или чрез обръщане на тежестта на доказване, или чрез самото ограничаване на възможността да се представи оневиняващо доказателство. Освен това обжалваното решение било опорочено от липса на мотиви в този смисъл, доколкото Комисията не посочвала особените причини, които са я накарали да възприеме този подход.

- 112 Комисията иска четвъртата част от първото правно основание да бъде отхвърлена. По-специално тя подчертава, че доводите на Епi вече са били отхвърлени в съображение 396 от обжалваното решение.

Съображения на Общия съд

- 113 Четвъртата част от първото правно основание, повдигнато от Епi, почива върху предпоставката, че Комисията е ангажирала отговорността му единствено въз основа на факта, че притежава контролно участие в приложение на необорима и неоспорима презумпция. Според Епi това означавало създаване на източник на обективна отговорност, т.е. без вина и непряка.

- 114 Поради причините, изложени в рамките на втората част от настоящото правно основание, от обжалваното решение обаче следва, че в настоящия случай Комисията не е въвела необорима презумпция. Следователно Епi може да оспори вменената му отговорност за нарушението, както то освен това прави в хода на административното производство и в рамките на третата част от настоящото правно основание.

- 115 От това следва, че четвъртата част от първото правно основание, повдигнато от Eni, почива на погрешна предпоставка.
- 116 Освен това поради причините, изложени в точки 60—62 по-горе, Комисията може да вмени на дружеството майка отговорността за нарушение, извършено от дъщерно дружество, след като посоченото дъщерно дружество не определя самостоятелно поведението си на пазара. В настоящия случай от съображенията, развити в рамките на трите първи части на настоящото правно основание, следва, че в това отношение Комисията не е допуснала грешка.
- 117 Накрая по отношение на доводите, изтъкнати от Eni относно приложимите правила в конкурентното право при правоприемство между предприятия, се налага констатацията, че те са неотносими, след като отговорността на Eni, която му вменява Комисията, не е резултат от подобно положение. Дори да се предположи, че чрез доводите си Eni оспорва отговорността, която му е вменена в това отношение за извършеното от EniChem SpA (понастоящем Syndial) нарушение, въпреки че Syndial не е посочено в обжалваното решение, те следва да се отхвърлят. Всъщност следва да се подчертае, че противно на поддържаното от Eni по същество, когато две образувания са част от едно и също икономическо образувание, фактът, че образуванието, което е извършило нарушението, все още съществува, сам по себе си не е пречка да се санкционира образуванието, на което то е прехвърлило икономическата си дейност (вж. в този смисъл Решение по дело Aalborg Portland и др./Комисия, точка 72 по-горе, точки 355—358 и Решение по дело Jungbunzlauer/Комисия, точка 46 по-горе, точка 132). По-специално подобно налагане на санкция е допустимо, когато тези образувания са били под контрола на едно и също лице и предвид тесните връзки, които ги обединяват в икономически и организационен план, основно са изпълнявали едни и същи търговски указания (Решение по дело ETI и др., точка 52 по-горе, точка 49). В настоящия случай е установено, че при извършването на неправомерните действия EniChem SpA и Polimeri се притежават изцяло, пряко или косвено, от същото дружество, а именно Eni. При тези условия принципът на личната отговорност допуска санкцията за нарушението, извършено най-напред от EniChem SpA и продължено впоследствие от Polimeri, да бъде наложена изцяло на последното, както се посочва в съображения 369—373 от

обжалваното решение (вж. в този смисъл решение по дело ETI и др., точка 52 по-горе, точка 51). Следователно предвид факта, че Eni е дружеството майка на EniChem SpA и на Polimeri, няма никаква пречка неправомерното поведение на тези предприятия, включително поведението в резултат от прехвърлянето на дейности на EniChem SpA (по-късно Syndial), да се вмени на Eni, дори Syndial да не е посочено в обжалваното решение.

- 118 Предвид тези обстоятелства четвъртата част от първото правно основание, повдигнато от Eni, трябва да се отхвърли като неоснователна, а следователно и първото основание в неговата цялост.

2. По второто правно основание, повдигнато при условията на евентуалност и изведено от незаконосъобразното определяне на размера на глобата

- 119 При условията на евентуалност Eni поддържа, че глобата, която му е наложена солидарно с Polimeri, трябва да се отмени или поне намали в значителна степен, тъй като размерът ѝ е определен незаконосъобразно.

- 120 Второто правно основание на Eni се подразделя на три части. В рамките на първата част то оспорва прилагането на мултипликационен коефициент с възпираща цел. В рамките на втората част Комисията допуснала грешка, приемайки за отегчаващо обстоятелство повторността на нарушението в настоящия случай. В рамките на третата част то изтъква, че Комисията е трябвало да държи сметка за изключването на Syndial при изчисляването на глобата.

а) По първата част, изведена от погрешно прилагане на мултипликационен коефициент с възпираща цел

Доводи на страните

- 121 На първо място, Епi подчертава, че като определя изходния размер на глобата в зависимост от тежестта на нарушението, Комисията е взела предвид изключително характера на нарушението, без въобще да се съобрази с действителното му влияние върху пазара. В това отношение Епi препраща към съображение 462 от обжалваното решение.
- 122 Страните в административното производство обаче представили доказателства, които позволяват да се преценят последиците от нарушението. По-специално Syndial изтъкнало, че предприятията, които участват в предполагаемия картел, притежават само ограничена част от целия пазар на БК (30 %) и на СБК (40 %).
- 123 При тези условия изглеждало трудно да се поддържа, че евентуално споразумение между съответните предприятия е можело да упражни значително влияние върху цените. Комисията пренебрегнала тези данни в рамките на второто изложение на възраженията. Дори да се приеме, че Насоките оправомощавали Комисията да се въздържа от измерване на влиянието на нарушението, не по-малко вярно било, че тя трябвало да го вземе предвид, за да прецени тежестта му, както това се потвърждавало освен това от практиката на Комисията при вземане на решения и от съдебната практика (Решение по дело Degussa/Комисия, точка 72 по-горе).
- 124 На второ място, за да вземе предвид възможността извършителите на нарушението да засегнат действително доброто функциониране на конкуренцията

и да осигурят „достатъчно възпиращо действие“ на глобата, Комисията се позовавала на продажбите на БК и на СБК на съответните предприятия (съображение 467 от обжалваното решение), както и на общия оборот на групите, към които принадлежат посочените предприятия (съображение 474 от обжалваното решение).

- 125 Резултатът за Епi бил в явно противоречие с принципа на пропорционалност. Всъщност обжалваното решение по никакъв начин не вземало предвид субективния елемент, т.е. осъзнаването на антиконкурентния характер на спорното поведение или още мащабите и значението на съответния пазар, чиято обща стойност в ЕИП през 2001 г. е 550 милиона евро (съображение 467 от обжалваното решение).
- 126 Освен това значението на общия оборот на групата Епi било надценено, което се забранявало от практиката на Общия съд. В това отношение Епi препраща към Решение на Общия съд от 9 юли 2003 г. по дело Cheil Jedang/Комисия (Т-220/00, Recueil, стр. II-2473). Като приема критерия за оборота на групата при определяне на възпиращото действие, Общият съд уточнява, че за да се избегнат напълно механични и несъразмерни резултати, трябва задължително да се вземе предвид „специфичната тежест“ на предприятието на засегнатия от нарушението пазар. Както вече било доказано обаче в рамките на първото правно основание, което се потвърждавало от обжалваното решение, дейността от химическия сектор никога не е била част от основната дейност на Епi. Ето защо, като съобразила единствено общия оборот на групата и като приложила впоследствие мултипликационен коефициент две към размера на глобата с възпираща цел, Комисията е наложила на Епi прекомерна и несъразмерна глоба.
- 127 Комисията иска първата част от второто правно основание да бъде отхвърлена. По същество тя приема, че не е допуснала грешка при определянето на тежестта на нарушението.

Съображения на Общия съд

- 128 В началото следва да се посочи, че въпреки заглавието на първата част на второто правно основание Епi всъщност оспорва определянето на тежестта на нарушението, както то потвърждава в съдебното заседание.
- 129 Тежестта на нарушенията трябва да бъде установена въз основа на голям брой фактори, например специфичните обстоятелства по делото, неговия контекст и възпиращото действие на глобите, и то без да има изработен обвързващ или изчерпателен списък на критериите, които задължително трябва да бъдат взети предвид (Решение на Съда от 15 октомври 2002 г. по дело *Limburgse Vinyl Maatschappij* и др./Комисия, С-238/99 Р, С-244/99 Р, С-245/99 Р, С-247/99 Р, С-250/99 Р-С-252/99 Р и С-254/99 Р, *Recueil*, стр. I-8375, точка 465 и Решение на Съда по дело *Dansk Rørindustri* и др./Комисия, точка 43 по-горе, точка 241).
- 130 Между елементите, които поради естеството си могат да бъдат взети предвид при преценката на тежестта на нарушенията, са поведението на всяко едно от предприятията, ролята, която всяко едно от тях е имало при създаването на картела, ползите, които са можели да извлекат от него, техният размер и стойността на съответните стоки, както и рискът, който нарушения от този вид представляват за целите на Общността (вж. Решение на Съда от 25 януари 2007 г. по дело *Dalmine/Комисия*, С-407/04 Р, Сборник, стр. I-829, точка 130 и цитираната съдебна практика).
- 131 Освен това Насоките предвиждат по-конкретно, че при оценяване на тежестта на нарушението трябва да бъде взет предвид неговият характер, неговото действително отражение върху пазара, когато то може да бъде определено, както и размерът на съответния географски пазар. Така нарушенията се класифицират в три категории, които дават възможност да се разграничат незначителните нарушения, сериозните нарушения и много сериозните нарушения (точка I А, първа и втора алинея от Насоките).

- 132 Освен това Насоките предвиждат, че наред с характера на нарушението, неговото действително отражение върху пазара и размера на съответния географски пазар, е необходимо да се отчете ефективният икономически капацитет на нарушителите за нанасяне на значителни вреди на другите икономически оператори, и по-специално на потребителите, и да се определи глоба в размер, който гарантира, че тя има достатъчен възпиращ ефект (точка 1 А, четвърта алинея от Насоките).
- 133 Правомощието на Комисията за налагане на глоби на предприятия, които умишлено или поради небрежност нарушават разпоредбите на член 81 ЕО, е едно от средствата, които са ѝ предоставени с цел изпълнение на мисията за надзор, поверена ѝ от общностното право — мисия, която включва задължението за следване на обща политика, насочена към прилагане в областта на конкуренцията на принципите, установени в Договора, както и към направляване на поведението на предприятията в тази насока. От това следва, че за да прецени тежестта на нарушението с оглед на определяне на размера на глобата, Комисията трябва да следи за възпиращия характер на взетата от нея мярка, особено във връзка с нарушенията, които имат особено вредоносни последици за целите на Общността (Решение на Съда от 7 юни 1983 г. по дело *Musique Diffusion française* и др./Комисия, 100/80-103/80, *Recueil*, стр. 1825, точки 105 и 106, Решение на Общия съд по дело *АВВ Asea Brown Boveri/Комисия*, точка 103 по-горе, точка 166 и Решение на Общия съд от 25 октомври 2005 г. по дело *Groupe Danone/Комисия*, T-38/02, *Recueil*, стр. II-4407, точка 169).
- 134 Това налага адаптиране на размера на глобата, за да се вземе предвид търсеното въздействие върху предприятието, на което тя се налага, така че глобата да не се окаже незначителна или, обратно, прекомерна — по-специално от гледна точка на финансовите възможности на въпросното предприятие — съгласно изискванията, изведени, от една страна, от необходимостта да се гарантира ефективността на глобата, и от друга страна, от спазването на принципа на пропорционалност. Едно голямо предприятие, което разполага със значителни средства спрямо тези на другите членове на картела, може да осигури по-лесно средствата, необходими за заплащане на глобата му, което обосновава, с оглед на достатъчното възпиращо действие на последната, налагането, именно чрез прилагането на мултипликатор, на глоба, която е пропорционално по-висока от тази, с която се санкционира същото нарушение, извършено от предприятие,

което не разполага с подобни средства (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 29 април 2004 г. по дело Tokai Carbon и др./Комисия, T-236/01, T-239/01, T-244/01-T-246/01, T-251/01 и T-252/01, Recueil, стр. II-1181, точки 241 и 243, вж. също Решение на Общия съд по дело ABB Asea Brown Boveri/Комисия, точка 103 по-горе, точка 170 и Решение на Общия съд от 15 март 2006 г. по дело BASF/Комисия, T-15/02, Recueil, стр. II-497, точка 235).

135 Следва да се добави, че Съдът е подчертал по-специално релевантността на съобразяването на общия оборот на всяко предприятие, което участва в картел, за определяне на размера на глобата (вж. в този смисъл Решение на Съда от 16 ноември 2000 г. по дело Sarrió/Комисия, C-291/98 P, Recueil, стр. I-9991, точки 85 и 86 и Решение на Съда от 14 юли 2005 г. по дело Acerinox/Комисия, C-57/02 P, Recueil, стр. I-6689, точки 74 и 75, вж. също Решение на Съда от 29 юни 2006 г. по дело Showa Denko/Комисия, C-289/04 P, Recueil, стр. I-5859, точка 17).

136 Накрая следва да се подчертае, че целта за постигане на възпиращ ефект, която Комисията има право да преследва при определяне на размера на дадена глоба, е насочена към това да гарантира спазване от страна на предприятията на правилата на конкуренцията, установени от Договора за осъществяване на техните дейности в рамките на Общността или в ЕИП. От това следва, че възпиращият коефициент, който може да се включи в изчисляването на глобата, се оценява, като се вземат предвид множество елементи, а не само конкретното положение на разследваното предприятие. Този принцип се прилага, по-специално когато Комисията е определила „възпиращ мултипликатор“, който се прилага към глобата, наложена на дадено предприятие (вж. в този смисъл Решение по дело Showa Denko/Комисия, точка 135 по-горе, точки 23 и 24).

137 В настоящия случай в обжалваното решение Комисията приема най-напред, че засегнатите предприятия са сключили споразумения относно целеви цени, както и относно разпределяне на пазара и са разменили чувствителни търговски данни. За Комисията тези практики по характера си са много сериозни нарушения (съображение 461 и член 1 от разпоредителната част на обжалваното решение). По-нататък Комисията посочва, че не е възможно да се измери

действителното отражение на картела в ЕИП. Комисията добавя също, че макар да не е възможно да се измери действителното отражение на картела, разглежданите споразумения са били изпълнени от засегнатите предприятия и поради това са имали влияние върху пазара. Комисията заключава, като уточнява, че няма да вземе под внимание отражението върху пазара за целите на определяне размера на глобите (съображение 462 от обжалваното решение). Накрая Комисията посочва, че нарушението обхваща цялата територия на ЕИП (съображение 463 от обжалваното решение). Поради тази причина Комисията приема, че разглежданото нарушение може да се квалифицира като много сериозно (съображение 464 от обжалваното решение).

138 След това Комисията третира по различен начин засегнатите предприятия въз основа на съвкупния им оборот от БК и СБК за 2001 г. — последната пълна година на нарушението, с изключение на Shell (1998 г.) и Stomil (1999 г.). Комисията класира засегнатите предприятия в пет категории, като EniChem се намира в първата (начален размер на глобата 55 милиона евро) (съображения 465—473 от обжалваното решение).

139 Комисията посочва освен това, че в категорията на много сериозните нарушения скалата на санкциите позволява да се определи размерът на глобите на равнище, което осигурява достатъчно възпиращо действие, като се държи сметка за мащабите на всяко предприятие. Като се основава на световните обороти на засегнатите предприятия, реализирани през 2005 г., Комисията посочва, че съществува голяма разлика в размера между Кауџук (2,718 милиарда евро оборот) и Stomil (38 милиона евро оборот), от една страна, и другите засегнати предприятия, от друга страна, по-специално Вауер (27,383 милиарда евро оборот), а именно първото от мащабните предприятия, посочени в обжалваното решение. Въз основа на това и предвид обстоятелствата в настоящия случай Комисията приема, че спрямо Кауџук и на Stomil не трябва да се прилага никакъв възпиращ мултипликационен коефициент, а по отношение на Вауер — че подходящият мултипликационен коефициент е 1,5. Накрая, отново на тази основа и предвид

обстоятелствата в настоящия случай, Комисията налага мултипликационни коефициенти в размер на 1,75 на Dow (37,221 милиарда евро оборот), в размер на 2 на EpiChem (73,738 милиарда евро оборот) и в размер на 3 на Shell (246,549 милиарда евро оборот) (съображение 474 от обжалваното решение).

140 На първо място, следва да се установи, че в жалбата си Epi не поставя под въпрос неправомерния предмет на картела, както той е възпроизведен в обжалваното решение, по-специално в член 1 от разпоредителната част. В това отношение от описанието на много сериозните нарушения в Насоките следва, че споразумения или съгласувани практики, насочени по-конкретно, както в настоящия случай, към определяне на целеви цени или към разпределяне на пазара, могат единствено поради присъщото им естество да бъдат квалифицирани като „много сериозни“, без Комисията да е длъжна да докаже действително въздействие на нарушението върху пазара (вж. в този смисъл Решение на Съда от 3 септември 2009 г. по дело Pron и Pron Consumer/Комисия, С-534/07 Р, Сборник, стр. I-7415, точка 75, вж. също Решение на Общия съд от 27 юли 2005 по дело Brasserie nationale и др./Комисия, T-49/02-T-51/02, Recueil, стр. II-3033, точка 178 и Решение на Общия съд от 18 юни 2008 г., по дело Hoechst/Комисия, T-410/03, Сборник, стр. II-881, точка 345). Освен това постоянна съдебна практика е, че хоризонталните ценови картели са част от най-сериозните нарушения на общностното конкурентно право и следователно могат сами по себе си да се квалифицират като много сериозни (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 12 юли 2001 г. по дело Tate & Lyle и др./Комисия, T-202/98, T-204/98 и T-207/98, Recueil, стр. II-2035, точка 103 и Решение на Общия съд по дело Groupe Danone/Комисия, точка 133 по-горе, точка 147).

141 Следователно Комисията не е допуснала грешка, като е приела, че разглежданите практики по характера си са много сериозни нарушения.

142 На второ място, по отношение на Решение по дело Degussa/Комисия, точка 72 по-горе, посочено от Epi, е достатъчно да се установи, че по делото, довело до постановяване на решението, Комисията е измерила действителното отражение на картела — нещо, което в настоящия случай не е сторил. Следователно Epi не може да се позове на Решение по дело Degussa/Комисия, точка 72 по-горе, за да оспори законосъобразността на обжалваното решение в това отношение.

143 На трето място, по отношение на позоваването на Ені в писменото му становище на размера на разглеждания пазар на територията на ЕИП за 2001 г. (а именно 550 милиона евро) или на пазарния дял, притежаван от засегнатите предприятия, следва да се приеме, че макар тези обстоятелства да могат да се вземат предвид, за да се установи тежестта на нарушението, следва да се съобразят и други релевантни обстоятелства в конкретния случай (вж. в този смисъл Решение по дело *Dalmine/Комисия*, точка 130 по-горе, точка 132 и Решение на Общия съд от 27 септември 2006 г. по дело *Archer Daniels Midland/Комисия*, T-329/01, *Recueil*, стр. II-3255, точка 102). В настоящия случай следва да се вземе предвид фактът, че разглежданото нарушение по своята същност е много сериозно и че обхваща цялата територия на ЕИП. По-специално следва да се подчертае, че засегнатите предприятия са се съгласили да определят целевите цени, да разпределят клиенти посредством съглашения за въздържане от конкуренция и да обменят чувствителна информация относно цените, конкурентите и клиентите. От друга страна, следва да се напомни, че на основание точка 1 А от Насоките предполагаемият размер на глобата за едно много сериозно нарушение е над 20 милиона евро. По-нататък следва да се напомни, че продажбите на *EniChem* за разглежданите продукти през 2001 г. възлизат на повече от 164 милиона евро (съображение 468 от обжалваното решение). Накрая Ені не оспорва, че размерът на глобата, която го засяга, не надвишава горната граница от 10% от общия му оборот, реализиран в хода на предходната стопанска година, предвидена в член 23, параграф 2 от Регламент 1/2003, като целта на тази граница е да се избегне засегнатото предприятие да бъде поставено в невъзможност да изплати разглежданата глоба (вж. в този смисъл Решение по дело *Musique Diffusion française* и др./Комисия, точка 133 по-горе, точка 119). Като се вземат предвид тези обстоятелства, определянето на начален размер на глобата от 55 милиона евро преди прилагането на възпиращ мултипликационен коефициент не изглежда непропорционално.

144 На четвърто място, по отношение на твърдяното обстоятелство, че засегнатите предприятия са притежавали само ограничена част от пазара на БК и на СБК, Ені уточнява в съдебното заседание, че оценката му се основава на пазар, включващ тези два продукта, както и естествения каучук, като последният продукт не е посочен в обжалваното решение. При тези условия доводите на Ені в това отношение са неотнормисими.

- 145 На пето място, по отношение на липсата на „съзнание за антиконкурентния характер“ от обжалваното решение и от тежестта на нарушението следва, че EpiChem SpA задължително е осъзнавало антиконкурентния характер на поведението си. Освен това поради причините, изложени в рамките на първото правно основание, Комисията правилно вменява отговорността за разглежданото нарушение на Epi. Следователно изложенияте от него доводи трябва да се отхвърлят.
- 146 На шесто място, по отношение на прилагането на възпиращ мултипликационен коефициент следва да се подчертае, че връзката между, от една страна, мащаба и общите средства на предприятията, и от друга страна, необходимостта да се осигури възпиращо действие на глобата, не може да се оспори. Всъщност трябва да се напомни, че едно голямо предприятие, което разполага със значителни финансови средства спрямо тези на другите членове на картела, може действително да осигури по-лесно средствата, необходими за заплащане на глобата му (Решение по дело BASF/Комисия, точка 134 по-горе, точка 235).
- 147 Този въпрос е различен от въпроса за класирането на предприятията в категорията на много сериозните нарушения — класиране, което може да наложи да се вземе предвид специфичната тежест на предприятията на разглеждания пазар (вж. в този смисъл Решение по дело Cheil Jedang/Комисия, точка 126 по-горе, точки 88 и 89). Следователно нищо не позволява да се приеме, че Комисията е допуснала грешка, решавайки да вземе предвид размера и общите средства на предприятията при прилагането на възпиращ мултипликационен коефициент.
- 148 Освен това следва да се посочи, че в настоящия случай Комисията се е съобразила и със специфичната тежест на засегнатите предприятия на разглеждания пазар, когато е използвала размера на продажбите на предприятията за БК и СБК през последната година на нарушението, за да претегли размера на глобата в рамките на категорията на много сериозните нарушения.

- ¹⁴⁹ Предвид тези обстоятелства първата част от второто правно основание, изтъкнато от Ені, трябва да бъде отхвърлена като неоснователна.

б) По втората част, изведена от неоснователно увеличаване на основния размер на глобата поради повторност на нарушението

Доводи на страните

— Доводи на Ені

- ¹⁵⁰ Като препраща към съображения 487 и 488 от обжалваното решение, Ені признава, че тайните споразумения, санкционирани с Решение 86/398/ЕИО на Комисията от 23 април 1986 година относно производство прилагане на член [81 ЕО] (IV/31.149 — Полипропилен) (ОВ L 230, стр. 1, наричано по-нататък „решението полипропилен“) и Решение 94/599/ЕО на Комисията от 27 юли 1994 година относно производство по прилагане на член [81 ЕО] (IV/31.865 — PVC) (ОВ L 239, стр. 14, наричано по-нататък „решението PVC II “), посочени от Комисията, за да обоснове повторността на нарушението, можели да се считат за подобни на твърдените в обжалваното решение.
- ¹⁵¹ Субективната предпоставка за повторността на нарушението обаче, т.е. фактът, че разглежданите нарушения са извършени от същото предприятие, не била изпълнена.

- 152 В това отношение, на първо място, Eni посочва, че въпросните дейности засягали различни продукти и пазари от тези, които са предмет на обжалваното решение, и вече са били преотстъпени от известно време преди приемането на решението „Полипропилен“ и на решението „PVC II“.
- 153 На второ място, юридическите лица, санкционирани с решението „Полипропилен“ и решението „PVC II“, били различни от Eni. Предприятието от групата, засегнато от посочените решения, било EniChem SpA, по-късно Syndial или Anic SpA. Тези предприятия обаче не били адресати на обжалваното решение. Eni не било включено в нито едно от посочените от Комисията решения, нито като активен участник в санкционираните картели, нито заради контрола върху двете дружества от групата.
- 154 На трето място, изводът на Комисията бил несъвместим с принципа на ограничената отговорност и с нейния личен характер, доколкото вменявал отегчаващо обстоятелство на дружеството майка, при положение че отговорността на посоченото дружество не е била ангажирана в предходните решения. Това неизпълнение било още по-сериозно, тъй като се вписвало в упражняването на санкционните правомощия, подчинени на принципа на законосъобразност, чието спазване трябва да гарантира на предприятията, че санкциите, които Комисията може да им наложи в приложение на член 81 ЕО, са напълно предвидими. Впрочем неясните и неопределени изрази „подобни нарушения“ и „същото предприятие“, използвани от Комисията, разкривали липса на мотиви на обжалваното решение в това отношение.
- 155 На четвърто място, Eni оспорва правомощието на Комисията да приеме като отегчаващо обстоятелство повторността на нарушението, независимо от времето, изтекло между нарушенията. В това отношение то препраща към решението на Съда от 8 февруари 2007 г. по дело Groupe Danone/Комисия (С-3/06 Р, Сборник, стр. I-1331) и към заключението на генералния адвокат Poiares Maduro по това дело (Сборник, стр. I-1337). То добавя, че за разлика от посоченото решение, в което Съдът посочва, че Комисията надлежно е взела предвид релевантните

обстоятелства, подобен анализ в настоящия случай липсвал, без тази липса да бъде адекватно мотивирана.

— Доводи на Комисията

¹⁵⁶ В началото Комисията посочва, че въпросът за повторността на нарушението е бил повдигнат във второто изложение на възраженията, без Епi да направи възражения нито в отговора си, нито в съдебното заседание.

¹⁵⁷ По същество Комисията посочва, на първо място, че след като общностното конкурентно право приема, че различни дружества, които принадлежат към една и съща група, съставляват икономическо образувание, тя можела, ако иска, да наложи глоба на същото дружество майка в предходните решения. Следователно Комисията приема, че правилно е счела в обжалваното решение, че същото предприятие вече е било санкционирано за същия вид нарушение (Решение на Общия съд от 30 септември 2003 г. по дело Michelin/Комисия, T-203/01, Recueil, стр. II-4071). Тя подчертава, че в посоченото решение Общият съд е одобрил прилагането на увеличаване на глобата поради повторност на нарушението на друго дружество от групата, по-специално на дружество сестра на това, което е било санкционирано преди това. Освен това понятието за повторност на нарушението, предвид целта, която преследва, не включвало задължително установяване на предходна имуществена санкция, а само на предходно нарушение (Решение от 25 октомври 2005 г. по дело Groupe Danone/Комисия, точка 133 по-горе). Следователно било без значение, че Комисията не е наложила глоба на самото Епi по делата, довели до постановяване на решение „PVC II“ и на решение „Полипропилен“. Фактът, че дружествата — адресати на предходните решения, са изцяло контролирани от Епi бил, за разлика от това, решаващ. От друга страна, не може да се приеме, че дружествата от групата, които са част от същото предприятия, ще избегнат повторността единствено заради организационната структура на самата група.

- 158 На второ място, без значение било, че предходните нарушения засягат различни сектори и че оттогава тези сектори са прехвърлени на други юридически лица. Увеличаването на глобата поради повторност на нарушението се основавало на факта, че предходната констатация на нарушение не е била достатъчна, за да възпрепятства ново незаконосъобразно поведение от страна на предприятието. От друга страна, в съдебната практика освен това било уточнено, че по принцип физическото или юридическото лице, което управлявало засегнатото предприятие към момента на извършване на нарушението, трябва да отговаря за него, дори ако в деня на приемането на решението, с което се констатира нарушението, отговорността за стопанисването на предприятието вече е била поверена на друго лице (Решение по дело Cascades/Комисия, точка 110 по-горе). Тези критерии трябвало да се прилагат в областта на повторността на нарушението.
- 159 На трето място, в Решение от 8 февруари 2007 г. по дело Groupe Danone/Комисия, точка 155 по-горе, Съдът е потвърдил, че евентуалната повторност на нарушението е сред обстоятелствата, които трябва да се вземат предвид при анализа на тежестта на нарушението в съответствие с член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и че в този смисъл жалбоподателят винаги е бил в състояние да предвиди правните последици от действията си. Същото важало и за член 23, параграф 3 от Регламент № 1/2003, който съставлява правното основание на обжалваното решение. Следователно прилагането на увеличаване поради повторност на нарушението не накрънява принципа на законосъобразност.
- 160 На четвърто място, вече било установено, че констатирането и преценката на характеристиките, специфични за повторността на нарушението, са част от правомощието на Комисията и последната не може да бъде обвързана с евентуален давностен срок за подобна констатация (Решение от 8 февруари 2007 г. по дело Groupe Danone/Комисия, точка 155 по-горе). Във всеки случай нарушенията относно полипропилена и PVC били констатирани с решения, приети съответно през 1986 г. и 1994 г. Било напълно логично, естествено и уместно тези прецеденти да се вземат предвид при ново нарушение, извършено след 1996 г. Изтеклият между двете нарушения срок не бил релевантен сам по себе си (Решение на Общия съд от 11 март 1999 г. по дело Thyssen Stahl/Комисия, T-141/94, Recueil, стр. II-347). Колкото до интервала от време между предходните решения и началото на новото нарушение, той бил същият, дори по-малък от вече взетите предвид от Съда и Общия съд в делата, довели до постановяването

на Решение Michelin/Комисия, точка 157 по-горе и на Решение от 8 февруари 2007 г. по дело Groupe Danone/Комисия, точка 155 по-горе. Комисията добавя, че в съответствие с второто решение тя „може“ да вземе предвид времето, изтекло от предходното нарушение, като една от уликите, доказващи склонност към нарушаване на правилата на конкуренция. В настоящия случай Комисията изследвала именно този въпрос в съображение 489 от обжалваното решение и достигнала до извода, че следва да вземе предвид повторността на нарушението.

Съображения на Общия съд

- 161 Точка 2 от Насоките изброява примерно като отегчаващи обстоятелства „[повторност на нарушението] от същия вид, извършвано от същото предприятие“.
- 162 Понятието за повторност на нарушението, както е уредено в някои национални правни системи, означава, че едно лице е извършило нови нарушения, след като е санкционирано за подобни нарушения (Решение по дело Thyssen Stahl/Комисия, точка 160 по-горе, точка 617 и Решение по дело Michelin/Комисия, точка 157 по-горе, точка 284).
- 163 Евентуалната повторност на нарушението е един от елементите, които следва да се вземат предвид при анализа на тежестта на конкретното нарушение (Решение на Съда по дело Aalborg Portland и др./Комисия, точка 72 по-горе, точка 91 и Решение на Съда от 8 февруари 2007 г. по дело Groupe Danone/Комисия, точка 155 по-горе, точка 26).
- 164 В настоящия случай Комисията посочва в обжалваното решение, че EniChem вече е било адресат на решенията на Комисията в областта на картели (а именно решението „Полипропилен“ и решението „PVC II“). Това доказвало, че първите

глоби не са били достатъчни, за да промени дружеството поведението си. Поради това Комисията прави извода, че повторността на нарушението съставлява отегчаващо обстоятелство, което обосновава увеличение с 50% на основния размер на глобата (съображение 487 от обжалваното решение).

166 Епі изтъква по-специално факта, че не е посочено в предходните решения, споменати от Комисията в обжалваното решение.

166 От последното става ясно, че в настоящия случай Комисията е взела предвид понятието „предприятие“ по смисъла на член 81 ЕО за целите на прилагане на утежняващото обстоятелство, свързано с повторното нарушение, който факт Комисията потвърждава в писменото си становище. По-точно по същество Комисията приема, че същото предприятие е извършило повторно неправомерно деяние, въпреки че юридическите лица, участвали в разглежданите нарушения, не са едни и същи. В това отношение следва да се напомни, че понятието предприятие по смисъла на член 81 ЕО трябва да бъде схващано като обозначаващо една икономическа единица, макар и от юридическа гледна точка тази икономическа единица да е съставена от няколко физически или юридически лица (вж. цитираната съдебна практика в точка 60 по-горе). В този смисъл следва да се приеме, че когато Комисията възнамерява да се позове на понятието „предприятие“ по смисъла на член 81 ЕО, тя трябва да представи точни и подробни доказателства в подкрепа на твърдението си.

167 Следва да се посочи обаче, първо, че в съображение 487 от обжалваното решение Комисията упоменава „EniChem“ общо, като това наименование е определено в съображение 36 от обжалваното решение като „всяко дружество, притежавано от Епі SpA“. Следователно уместно е да се констатира, че използваното от Комисията наименование в обжалваното решение в рамките на преценката на повторността на нарушението, е относително неточно, поне по отношение на юридическите лица, които влизали в състава на икономическото образувание, посочено в решението „Полипропилен“ и в решението „PVC II“. Освен това, дори да се допусне, че разглежданите юридически лица са посочените в съображения 26—35 от обжалваното решение, следва да се подчертае, че дружеството, посочено в решението „Полипропилен“, а именно Anic, не е сред юридическите лица, споменати в посочените съображения. Освен това съображения 26—35 от

обжалваното решение основно имат за цел да опишат развитието на дружествата, притежавани от Епi по време на нарушението, което означава развитието им след приемането на решението „Полипропилен“ и на решението „PVC II“. Следователно тези съображения не са от естество да предоставят достатъчно подробна и точно информация за развитието на дружествата, притежавани от Епi преди нарушението, което е санкционирано с обжалваното решение.

168 На второ място, Комисията препраща в бележка под линия 262 от обжалваното решение към решението „Полипропилен“ и решението „PVC II“, като посочва, че „Епi“ е било включено в посочените решения. Най-напред следва да се посочи, че наименованието „Епi“ в обжалваното решение не е предмет на единен начин на изписване, за разлика от името „ЕпiChem“. По-специално от съображения 26—36 от обжалваното решение следва, че когато Комисията има предвид дружеството Епi като дружество майка на другите дружества, тя използва наименованието „Епi SpA“.

169 На трето място, дори да се предположи, че с употребата на наименованието „Епi“ в бележка под линия 262 от обжалваното решение Комисията има предвид дружествата, които се числят към „предприятието“ по смисъла на член 81 ЕО, образувано от юридическите лица, контролирани от Епi, следва да се посочи, че в това отношение Комисията не е представила никакво подробно и точно доказателство в рамките на обжалваното решение. Комисията се ограничава да посочи в писменото си становище пред Общия съд, че Епi е контролирало „изцяло“ дружествата, посочени в решението „Полипропилен“ и в решението „PVC II“. Освен факта обаче, че това твърдение не е потвърдено от никакво доказателство, то не е възпроизведено в обжалваното решение.

170 На четвърто място, следва да се посочи, че в настоящия случай развитието на структурата и на контрола върху засегнатите дружества е особено сложно. По-точно адресатът на решението „Полипропилен“ е Anic, без името Епi да се появява в посоченото решение. Колкото до решението „PVC II“, Комисията споменава в съображение 8 от него факта, че Anic „по-късно“ става ЕпiChem SpA, а в съображение 43 — факта, че това развитие се е дължало на „различни

реорганизации“, без повече уточнения. Освен това името Eni не се появява и в това решение. Следва да се добави, че в настоящото дело дейността на Eni за съответните стоки първоначално се осъществява от EniChem Elastomeri (преди последното дружество да се влее в EniChem SpA през 1997 г., т.е. след приемането на решението „PVC II“) и че впоследствие дейността на EniChem SpA е прехвърлена на Polimeri, което допълнително усложнява структурното развитие на засегнатите предприятия. В този смисъл Комисията е трябвало да бъде особено точна и да представи всички подробни доказателства, необходими за да се приеме, че дружествата, посочени в обжалваното решение, и дружествата, посочени в решението „Полипропилен“ и в решението „PVC II“, образуват едно и също „предприятие“ по смисъла на член 81 ЕО.

- 171 Предвид всички тези обстоятелства Общият съд приема, че в обжалваното решение Комисията не е представила в достатъчна степен подробни и точни доказателства, които да позволят да се обоснове, че същото „предприятие“ по смисъла на член 81 ЕО е извършило повторно неправомерното деяние. При тези условия следва да се уважи втората част от второто правно основание и следователно да се отмени член 2, буква в) от обжалваното решение, доколкото определя размера на наложената на Eni глоба на 272,25 милиона евро.

в) По третата част, изведена от грешка в изчисляването на глобата, свързана с изключването на Syndial

Доводи на страните

- 172 Eni напомня, че след като първоначално Syndial е било включено сред отговорните за нарушението, като му е изпратено както първото, така и второто

изложение на възраженията, Комисията все пак решава да го изключи от адресатите на обжалваното решение. Комисията е мотивирала този избор с факта, че съществува „голяма опасност в момента, в който по настоящото дело се взем[е] решение за налагане на глоба и то се изпълни, Syndial да не [притежава] достатъчно активи, за да я изплати“ (съображение 372 от обжалваното решение).

173 Критерият, който Комисията възприема за изключването на Syndial, не съответства на принципите на правоприемство и прехвърляне на предприятия.

174 Като препраща към доводите, развити в рамките на първото правно основание, Eni изтъква, че ако след преобразуването на дружеството предприятието, което се счита за отговорно, продължава да съществува, то остава отговорно за евентуалните нарушения, в които е обвинено. Единственото изключение от този принцип било заличаването на юридическото лице. В настоящия случай обаче това не се е случило, тъй като, както посочва и обжалваното решение, Syndial продължавало да съществува и не било в процедура по ликвидация. Eni добавя, че като вмения на Polimeri отговорността за твърдените антиконкурентни действия, извършени от други дружества от групата, преди Polimeri да поеме химическия сектор, Комисията е пренебрегнала факта, че до края на 2001 г. това дружество е общо предприятие под съвместния контрол на Eni и Union Carbide.

175 Неоснованото изключване на Syndial е имало последици върху размера на глобата. В това отношение Eni посочва, че общият оборот на Syndial за годината преди приемането на обжалваното решение е 860 милиона евро и че в случай на солидарна отговорност общият размер на глобата не може да надвиши 10% от оборота на „най-малкото предприятие“. По този въпрос то препраща към доктрината. Въпреки че по отношение на Syndial се разглежда възможността за прилагането на отежняващото обстоятелство за повторно нарушение, същото било неоснователно изключено за целите на прилагане на ограничението в

размера на глобата до прага от 10%, предвиден в правната уредба. От това следвало, че общият размер на наложената на Eni глоба противоречал на член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 и изглежда бил резултат от явна злоупотреба с власт.

- 176 Комисията иска третата част от второто правно основание да бъде отхвърлена. По-специално тя поддържа, че изключването на Syndial няма влияние върху размера на наложената на Eni глоба.

Съображения на Общия съд

- 177 Относно прилагането на предвидената в член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 горна граница обстоятелството, че няколко дружества са солидарно отговорни за плащането на глоба, поради това че формират едно предприятие по смисъла на член 81 ЕО, не означава, че задължението на всяко от тях се ограничава до 10% от оборота, който то е реализирало през последната стопанска година. Всъщност по смисъла на тази разпоредба горната граница от 10% трябва да се изчислява въз основа на сбора от оборотите на всички дружества, които съставляват единното икономическо образувание, действащо като предприятие по смисъла на член 81 ЕО, тъй като единствено сборът от оборотите на съставляващите го дружества може да представлява указание за размера и икономическата мощ на въпросното предприятие (Решение на Общия съд от 20 март 2002 г. по дело НFB и др./Комисия, T-9/99, Recueil, стр. II-1487, точки 528 и 529, и Решение от 12 декември 2007 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 95 по-горе, точка 90).
- 178 Следователно, дори да се допусне, че Syndial е било адресат на обжалваното решение, размерът на глобата, за чието плащане Eni щеше да бъде солидарно отговорно, не е трябвало да се ограничава до 10% от оборота на Syndial. От това следва, че доводите на Eni са неотносими.

- 179 Освен това, дори да се предположи, че с доводите си Eni оспорва всъщност отговорността, която му е вменена за нарушението, извършено от EniChem SpA (понастоящем Syndial), при положение че Syndial не е посочено в обжалваното решение, те следва да бъдат отхвърлени поради същите мотиви като вече изложените в точка 117 по-горе. Фактът, че до края на 2001 г. Polimeri е било общо предприятие под съвместния контрол на Eni и Union Carbide, не може да промени този извод, след като безспорно прехвърлянето на дейности между EniChem SpA (по-късно Syndial) и Polimeri е настъпило на 1 януари 2002 г.
- 180 Предвид тези обстоятелства третата част от второто правно основание, повдигнато от Eni, трябва да бъде отхвърлена като неоснователна.
- 181 От всички тези мотиви става ясно, че следва да се уважи втората част от второто правно основание и следователно да се отмени член 2, буква в) от обжалваното решение, доколкото определя размера на наложената на Eni глоба на 272,25 милиона евро, както и да се отхвърли останалата част от исканията за частична отмяна на обжалваното решение.

Б — По исканията за изменение на размера на глобата

- 182 Поради мотивите, изложени в точки 166—171 по-горе, следва, че при упражняването на пълния си съдебен контрол Общият съд по силата на член 31 от Регламент № 1/2003 изменя член 2, буква в) от обжалваното решение, доколкото Комисията, за да достигне до размера 272,25 милиона евро, неправилно е приела по отношение на Eni отегчаващото обстоятелство за повторност на нарушението.

- 183 При обстоятелствата в настоящия случай, за да се изчисли правилно размерът на глобата, следва приложеният от Комисията метод за изчисляване да се запази непроменен в останалата му част.
- 184 Следователно окончателният размер на наложената на Епi глоба е 181,5 милиона евро.

По съдебните разноски

- 185 По смисъла на член 87, параграф 2 от Процедурния правилник загубилата дело-то страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. В приложение на параграф 3, първа алинея от същата разпоредба Общият съд може да разпредели съдебните разноски, ако всяка от страните е загубила по едно или няколко от предявените основания. При обстоятелствата в настоящия случай следва да бъде постановено, че всяка от страните понася направените от нея съдебни разноски.

По изложените съображения

ОБЩИЯТ СЪД (първи състав)

реши:

- 1) Отменя член 2, буква в) от Решение С (2006) 5700 окончателен на Комисията от 29 ноември 2006 година относно производство по прилагане на член 81 ЕО и член 53 от Споразумението за ЕИП (дело**

COMP/F/38.638 — Бутадиенов каучук и стирен-бутадиенов каучук, получен чрез емулсионна полимеризация), доколкото определя размера на наложената на Eni SpA глоба на 272,25 милиона евро.

- 2) Определя наложената на Eni глоба в размер на 181,5 милиона.**
- 3) Отхвърля жалбата в останалата ѝ част.**
- 4) Всяка страна понася направените от нея съдебни разноски.**

Dehousse

Wiszniewska-Białecka

Wahl

Постановено в открито съдебно заседание в Люксембург на 13 юли 2011 година.

Подписи

Съдържание

Обстоятелства, предхождащи спора	II - 4465
Производство и искания на страните	II - 4475
От правна страна	II - 4476
A — По исканията за частична отмяна на обжалваното решение	II - 4477
1. По първото правно основание, изведено от незаконосъобразно възлагане на отговорността за нарушението на Eni	II - 4477
a) По първата част, изведена от неправилно прилагане на условията за възлагане на отговорност за нарушението	II - 4478
Доводи на страните	II - 4478
Съображения на Общия съд	II - 4483
б) По втората част, изведена от погрешно прилагане на обективната отговорност	II - 4488
Доводи на страните	II - 4488
Съображения на Общия съд	II - 4491
в) По третата част, изведена от грешка в анализ на доказателствата, представени от Eni	II - 4492
Доводи на страните	II - 4492
Съображения на Общия съд	II - 4497
г) По четвъртата част, изведена от нарушението на принципа на ограничена отговорност на капиталовите дружества и на общите принципи в областта на отговорността	II - 4500
Доводи на страните	II - 4500
Съображения на Общия съд	II - 4503

2. По второто правно основание, повдигнато при условията на евентуалност и изведено от незаконосъобразното определяне на размера на глобата	II - 4505
а) По първата част, изведена от погрешно прилагане на мултипликационен коефициент с възпираща цел	II - 4506
Доводи на страните	II - 4506
Съображения на Общия съд	II - 4508
б) По втората част, изведена от неоснователно увеличаване на основния размер на глобата поради повторност на нарушението ..	II - 4515
Доводи на страните	II - 4515
— Доводи на Eni	II - 4515
— Доводи на Комисията	II - 4517
Съображения на Общия съд	II - 4519
в) По третата част, изведена от грешка в изчисляването на глобата, свързана с изключването на Syndial	II - 4522
Доводи на страните	II - 4522
Съображения на Общия съд	II - 4524
Б — По исканията за изменение на размера на глобата	II - 4525
По съдебните разноски	II - 4526